

NÁVRHY KU KONFERENCII O BUDÚCNOSTI EURÓPY

1. <u>Zmena klímy a životné prostredie</u>	2
2. <u>Zdravie</u>	7
3. <u>Silnejšie hospodárstvo, sociálna spravodlivosť a pracovné miesta</u>	11
4. <u>EÚ vo svete</u>	19
5. <u>Hodnoty a práva, právny štát, bezpečnosť</u>	25
6. <u>Digitálna transformácia</u>	30
7. <u>Európska demokracia</u>	35
8. <u>Migrácia</u>	42
9. <u>Vzdelávanie, kultúra, mládež a šport</u>	45

Zmena klímy a životné prostredie

1. [Návrh: poľnohospodárstvo, výroba potravín, biodiverzita a ekosystémy, znečistenie](#)

CIEĽ: Bezpečná, udržateľná, spravodlivá, klimaticky zodpovedná a cenovo dostupná výroba potravín, ktorá dodržiava zásady udržateľnosti, životného prostredia, ochraňuje biodiverzitu a ekosystémy a zároveň zabezpečuje potravinovú bezpečnosť:

Opatrenia:

1. Postaviť do popredia koncepciu zelenej a modrej ekonomiky podporou účinného poľnohospodárstva a rybolovu šetrných k životnému prostrediu a klíme v EÚ a na celom svete vrátane ekologického poľnohospodárstva, ako aj iných foriem inovatívneho a udržateľného poľnohospodárstva, ako je vertikálne poľnohospodárstvo, ktoré umožňuje vyrábať viac potravín z menej zdrojov a zároveň znižuje emisie a vplyv na životné prostredie, ale stále zaručuje vysokú produktivitu a potravinovú bezpečnosť (panel 3 – odporúčanie 1, 2 a 10; panel 2 – odporúčanie 4)
2. Presmerovať dotácie a posilniť stimuly na ekologické a udržateľné poľnohospodárstvo, ktoré spĺňa jasné environmentálne normy a pomáha dosahovať globálne ciele v oblasti klímy (panel 3 – odporúčania 1, 12)
3. Uplatňovať zásady obehového hospodárstva v poľnohospodárstve a presadzovať opatrenia proti plytvaniu potravinami (diskusia v pracovnej skupine, mnohojazyčná digitálna platforma)
4. Výrazne znížiť používanie chemických pesticídov a hnojív v súlade s existujúcimi cieľmi a zároveň naďalej zabezpečovať potravinovú bezpečnosť a podporovať výskum zameraný na vývoj udržateľnejších a prírodných alternatív (panel 3 – odporúčanie 10, diskusia v pracovnej skupine)
5. Zaviesť certifikáciu odstraňovania uhlíka na základe spoľahlivého, dôveryhodného a transparentného započítavania uhlíka (rozprava v pléne)
6. Uskutočňovať viac výskumu a inovácií, a to aj v oblasti technologických riešení pre udržateľnú výrobu, odolnosť rastlín a presné poľnohospodárstvo, ako aj viac komunikačných a poradenských systémov a odbornej prípravy pre poľnohospodárov (panel 3 – odporúčanie 10, diskusia v pracovnej skupine, rozprava v pléne)
7. Odstrániť sociálny damping a posilniť spravodlivú a ekologickú transformáciu na lepšie pracovné miesta s vysokou kvalitou bezpečnosti, zdravia a pracovných podmienok v odvetví poľnohospodárstva (diskusia v pracovnej skupine)
8. Riešenie aspektov ako používanie plastov v poľnohospodárskych fóliách a spôsoby zníženia spotreby vody v poľnohospodárstve (MDP)
9. Presadzovať rozumné šľachtenie a produkciu mäsa so zameraním na dobré životné podmienky zvierat a udržateľnosť s použitím opatrení, ako sú jasné označovanie, vysoké štandardy a spoločné normy pre chov a prepravu zvierat a posilnenie prepojenia medzi chovom a kŕmením (P3 – 16, P3 – 30)

2. [Návrh: poľnohospodárstvo, výroba potravín, biodiverzita a ekosystémy, znečistenie](#)

CIEĽ: Ochrana a obnova biodiverzity a krajiny a odstránenie znečistenia

Opatrenia:

1. Vytvárať, obnovovať, lepšie spravovať a rozširovať chránené oblasti – na zachovanie biodiverzity (odporúčanie FR, panel 3 – odporúčanie 11)
2. Zaviesť systém nátlaku a odmeňovania na riešenie znečistenia, ktorý uplatňuje zásadu znečisťovateľ platí, ktorý by mal byť začlenený aj do daňových opatrení spolu so zvyšovaním informovanosti a stimulmi (panel 3 – odporúčanie 32, odporúčanie FR, rozprava v pléne)
3. Posilniť úlohu samospráv pri mestskom plánovaní a výstavbe nových budov podporujúcich modro-zelenú infraštruktúru, zabrániť ďalšej strate priepustnosti pôdy a zastaviť ju a zaviesť povinné zelené plochy pre nové budovy s cieľom podporiť biodiverzitu a mestské lesy (panel 3 – odporúčanie 5, panel 1 – odporúčanie 18, odporúčanie FR)
4. Chrániť hmyz, najmä pôvodný a opeľujúci hmyz, a to aj prostredníctvom ochrany pred inváznymi druhmi a lepšieho presadzovania existujúcich predpisov (panel 1 – odporúčanie 18)
5. Podporovať obnovu lesov, zalesňovanie vrátane lesov zničených požiarmi, presadzovanie zodpovedného obhospodarovania lesov a podporovať lepšie využívanie dreva nahrádzajúceho iné materiály. Stanoviť záväzné národné ciele v rámci členských štátov EÚ v oblasti obnovy lesov pôvodnými stromami a miestnou flórou s prihliadnutím na rôzne vnútroštátne situácie a špecifiká (panel 3 – odporúčanie 14, panel 1 – odporúčanie 18)
6. Presadzovanie a rozšírenie zákazu jednorazových plastov (MDP)
7. Chrániť vodné zdroje a bojovať proti znečisteniu riek a oceánov, a to aj prostredníctvom výskumu a boja proti znečisteniu mikroplastmi a podporou ekologickej lodnej dopravy využívaním najlepších dostupných technológií a zavedením výskumu a financovania alternatívnych námorných palív a technológií v EÚ (mnohojazyčná digitálna platforma, diskusia v pracovnej skupine)
8. Obmedziť svetelné znečistenie (diskusia v pracovnej skupine)

3. [Návrh: zmena klímy, energetika, doprava](#)

CIEĽ: Zvýšenie európskej energetickej bezpečnosti a dosiahnutie energetickej nezávislosti EÚ, pričom sa zabezpečí spravodlivá transformácia a Európanom sa poskytne dostatočná, cenovo dostupná a udržateľná energia. Boj proti zmene klímy, pričom EÚ zohráva úlohu globálneho lídra v oblasti udržateľnej energetickej politiky, ako aj dodržiavanie globálnych cieľov v oblasti klímy:

Opatrenia:

1. Dosiahnuť a vždy, keď je to možné, urýchliť zelenú transformáciu, najmä prostredníctvom väčších investícií do energie z obnoviteľných zdrojov, s cieľom znížiť vonkajšiu energetickú závislosť, pričom sa uznáva aj úloha miestnych a regionálnych samospráv pri zelenej transformácii (diskusia v pracovnej skupine)
2. Zvážiť v rámci energetickej politiky geopolitické a bezpečnostné dôsledky všetkých dodávateľov energie z tretích krajín vrátane ľudských práv, ekologického aspektu a dobrej správy vecí verejných a právneho štátu (diskusia v pracovnej skupine)
3. Znížiť závislosť od dovozu ropy a plynu prostredníctvom projektov energetickej efektívnosti, podporiť cenovo dostupnú verejnú dopravu, vysokorýchlostné železničné a nákladné siete, rozšíriť dodávky čistej a obnoviteľnej energie (panel 4 – odporúčanie 2, panel 1 – odporúčanie 10, FR, DE odporúčania)

4. Zlepšiť kvalitu a prepojenosť, zabezpečiť údržbu a transformovať elektrickú infraštruktúru a elektrické siete s cieľom zvýšiť bezpečnosť a umožniť prechod na obnoviteľné zdroje energie (panel 1 – odporúčanie 10, diskusia v pracovnej skupine)
5. Investovať do technológií na výrobu energie z obnoviteľných zdrojov, ako je efektívna výroba a využívanie zeleného vodíka, najmä v odvetviach, ktoré sa ťažko elektrifikujú (panel 3 – odporúčanie 31, diskusia v pracovnej skupine)
6. Investovať do skúmania nových zdrojov energie šetrných k životnému prostrediu a spôsobov ich uskladňovania a ďalej investovať do existujúcich optimálnych riešení výroby a uskladňovania energie, pokiaľ sa nenájdu konkrétne riešenia (panel 3 – odporúčania 9 a 31)
7. Zaviesť povinné filtre CO₂ pre elektrárne na fosílna palivá a poskytnúť finančnú pomoc členským štátom, ktoré nemajú finančné zdroje na zavedenie filtrov CO₂. (panel 3 – odporúčanie 29)
8. Zabezpečiť spravodlivú transformáciu a chrániť pracovníkov a pracovné miesta prostredníctvom primeraného financovania prechodu a ďalšieho výskumu, reformou daňového systému so spravodlivejším zdaňovaním a opatreniami na boj proti daňovým podvodom a zabezpečením inkluzívneho prístupu riadenia pri tvorbe politík na všetkých úrovniach (napr. ambiciózne opatrenia na rekvalifikáciu/zvyšovanie zručností, silná sociálna ochrana, ponechanie verejných služieb vo verejných rukách, zabezpečenie pravidiel ochrany zdravia a bezpečnosti pri práci) (rozprava v pléne, diskusia v pracovnej skupine, mnohojazyčná digitálna platforma)
9. Zaviesť investičný balík pre technológie a inovácie šetrné ku klíme, ktorý by sa mal financovať prostredníctvom dovozných ciel súvisiacich s klímou a poplatkov za kompenzáciu uhlíka súvisiacich s klímou (odporúčanie DE)
10. Po prechodnom období by sa fosílna palivá už nemali dotovať a na tradičnú plynárenskú infraštruktúru by sa nemali poskytovať žiadne finančné prostriedky (diskusia v pracovnej skupine)
11. Posilniť vedúce postavenie EÚ a prevziať silnejšiu úlohu a zodpovednosť za presadzovanie ambiciózných opatrení v oblasti klímy, spravodlivej transformácie a podpory pri riešení strát a škôd v medzinárodnom rámci, ktorého stredobodom je Organizácia Spojených národov (odporúčanie NL, diskusia v pracovnej skupine)

[4. Návrh: zmena klímy, energetika, doprava](#)

CIEĽ: Poskytovanie vysokokvalitnej, modernej, zelenej a bezpečnej infraštruktúry, zabezpečenie prepojenosti, a to aj vo vidieckych a ostrovných regiónoch, najmä prostredníctvom cenovo dostupnej verejnej dopravy:

Opatrenia:

1. Podporovať verejnú dopravu a rozvíjať európsku sieť verejnej dopravy, najmä vo vidieckych a ostrovných regiónoch, aby bola efektívna, spoľahlivá a cenovo dostupná, s dodatočnými stimulmi na využívanie verejnej dopravy (panel 3 – odporúčanie 36, panel 4 – odporúčanie 2)
2. Investovať do vysokorýchlostných a nočných vlakov a stanoviť jednotný štandard železničných ekologických technológií v Európe s cieľom poskytnúť dôveryhodnú alternatívu a uľahčiť možnosť nahradiť lety na krátke vzdialenosti a odrádzať od nich (diskusia v pracovnej skupine, mnohojazyčná digitálna platforma)
3. Podporovať nákup elektrických vozidiel, pričom sa zohľadní cenová dostupnosť pre domácnosti, podpora (zdieľaného) používania elektrických vozidiel, ktoré spĺňajú dobré normy životnosti

- batérie, ako aj investície do potrebnej nabíjacej infraštruktúry a do vývoja iných neznečisťujúcich technológií pre tie vozidlá, ktorých elektrifikácia sa dosahuje ťažko (panel 3 – odporúčanie 38)
4. Rozvíjať vysokorýchlostný internet a konektivitu mobilných sietí vo vidieckych a ostrovných regiónoch (panel 3 – odporúčanie 36)
 5. Zlepšiť existujúcu dopravnú infraštruktúru z ekologického hľadiska (panel 3 – odporúčanie 37)
 6. Požadovať ekologickejšie programy rozvoja miest s nižšími emisiami a so špecializovanými zónami bez áut v mestách bez poškodenia komerčných oblastí (panel 3 – odporúčanie 6)
 7. Zlepšiť infraštruktúru pre cyklistov a rozšíriť ďalšie práva a posilniť právnu ochranu cyklistom a chodcom, a to aj v prípade nehôd s motorovými vozidlami, zaručiť bezpečnosť na cestách a poskytnúť školenia o pravidlách cestnej premávky (panel 3 – odporúčanie 4)
 8. Regulácia ťažby kryptomien, ktoré využívajú obrovské množstvo elektrickej energie (MDP)

5. Návrh: udržateľnosť spotreby, obalov a výroby

CIEĽ: Lepšie využívanie materiálov a nakladanie s nimi v rámci EÚ, aby sme sa stali obehovejšími, autonómnejšími a menej závislými. Budovanie obehového hospodárstva podporou udržateľných výrobkov a výroby v EÚ. Zabezpečenie, aby všetky výrobky uvádzané na trh EÚ spĺňali spoločné environmentálne normy EÚ:

Opatrenia:

1. Zaviesť prísnejšie a harmonizované výrobné normy v rámci EÚ a transparentný systém označovania všetkých výrobkov predávaných na trhu EÚ, pokiaľ ide o ich udržateľnosť/environmentálnu stopu, ako aj dlhovekosť, použitím QR kódu a ekologického skóre alebo digitálneho pasu výrobku (panel 3 – odporúčania 8, 13, 20, 21, panel 1 – odporúčanie 16, panel 4 – odporúčanie 13)
2. Preskúvanie globálnych dodávateľských reťazcov aj v poľnohospodárskej výrobe s cieľom znížiť závislosť EÚ a skrátiť reťazce (MDP)
3. Ďalej predchádzať vzniku odpadu stanovením cieľov v oblasti predchádzania vzniku odpadu a jeho opätovného použitia a stanovením noriem kvality pre systémy triedenia odpadu (diskusia v pracovnej skupine, FR)
4. Postupne ukončovať používanie neudržateľných foriem obalov, regulovať environmentálne bezpečné obaly a zamedziť plytvaniu materiálom v obaloch prostredníctvom finančných stimulov a pokút a investovaním do výskumu alternatív (panel 3 – odporúčania 15, 25, panel 1 – odporúčanie 12, panel 4 – odporúčanie 16)
5. Zaviesť celoeurópsky systém zálohovania obalov a prísnejšie normy pre kontajnery (panel 3 – odporúčania 22, 23, mnohojazyčná digitálna platforma)
6. Uviesť do používania vedomostnú platformu EÚ o tom, ako zabezpečiť dlhodobé a udržateľné používanie a ako „opravovať“ výrobky vrátane dostupných informácií od spotrebiteľských združení (panel 3 – odporúčanie 20)
7. Zaviesť opatrenia na riešenie skorého alebo predčasného (vrátane plánovaného) zastarávania, zabezpečiť dlhšie záruky, podporiť právo na opravu a zabezpečiť dostupnosť kompatibilných náhradných dielov (panel 3 – odporúčanie 20, odporúčania FR a DE, panel 1 – odporúčanie 14)

8. Vytvoríť trh s druhotnými surovinami, a to aj zväžením požiadaviek na percentuálny podiel recyklovaného obsahu a podporou menšieho využívania primárnych materiálov (diskusia v pracovnej skupine)
9. Urýchlene vykonávať stratégiu EÚ pre udržateľný textil a vytvoríť mechanizmus na zabezpečenie informovanosti spotrebiteľov o tom, či výrobok spĺňa kritériá udržateľnosti (panel 3 – odporúčanie 28, diskusia v pracovnej skupine)
10. Prijat' opatrenia EÚ, ktoré umožnia spotrebiteľom používať výrobky dlhodobejšie a budú ich na takéto používanie motivovať (panel 3 – odporúčanie 20)
11. Zvýšiť environmentálne normy a presadzovanie dodržiavania predpisov v súvislosti s vývozom odpadu v rámci EÚ, ako aj do tretích krajín (panel 4 – odporúčanie 15, mnohojazyčná digitálna platforma)
12. Zaviesť opatrenia na obmedzenie reklamy výrobkov, ktoré poškodzujú životné prostredie, a povinné vyhlásenia o odmietnutí zodpovednosti pre výrobky, ktoré sú obzvlášť škodlivé pre životné prostredie (panel 3 – odporúčanie 22)
13. Zaviesť prísnejšie výrobné normy a spravodlivé pracovné podmienky v celom výrobnom reťazci (panel 3 – odporúčanie 21)

6. [Návrh: informácie, povedomie, dialóg a životný štýl](#)

CIEL: Podpora vedomostí, povedomia, vzdelávania a dialógov o životnom prostredí, zmene klímy, využívaní energie a udržateľnosti:

Opatrenia:

1. Vytvoríť interaktívnu informačnú platformu s overenými faktami a pravidelne aktualizovanými a rôznorodými vedeckými informáciami o životnom prostredí (panel 3 – odporúčanie 33)
2. Podporovať informačné kampane o ekologickom povedomí vrátane dlhodobej kampane EÚ za udržateľnú spotrebu a životný štýl. (odporúčania DE, NL a FR, panel 3 – odporúčanie 7)
3. Podporovať a uľahčovať dialóg a konzultácie medzi všetkými úrovňami rozhodovania, najmä s mládežou a na miestnej úrovni (odporúčania DE, NL a FR, panel 3 – odporúčania 27, 35, rozprava v pléne)
4. EÚ by mala v spolupráci členských štátov vypracovať spoločnú európsku chartu zameranú na environmentálne otázky a podporu informovanosti všetkých občanov o životnom prostredí (panel 3 – odporúčanie 7)
5. Zabezpečiť vzdelávacie kurzy a učebné materiály pre všetkých s cieľom zvýšiť gramotnosť v oblasti klímy a udržateľnosti a umožniť celoživotné vzdelávanie o environmentálnych témach (panel 1 – odporúčania 15, 35, panel 3 – odporúčanie 24, diskusia v pracovnej skupine)
6. Zahnúť produkciu potravín a ochranu biodiverzity do vzdelávania vrátane zvýhodnenia nespracovaných potravín pred spracovanými a propagáciu školských záhrad, dotovanie projektov mestského záhradníctva a vertikálneho poľnohospodárstva. Zvážiť zaradenie biodiverzity medzi povinné predmety v školách a zvýšiť povedomie o biodiverzite prostredníctvom mediálnych kampaní a stimulovaním súťaží v celej EÚ (súťaže na miestnej úrovni) (panel 3 – odporúčanie 5, panel 1 – odporúčanie 18)

27. 4. 2022

7. Posilniť úlohu a činnosť EÚ v oblasti životného prostredia a vzdelávania rozšírením právomoci EÚ v oblasti vzdelávania o klimatickej zmene a životnom prostredí a rozšírením využívania rozhodovania kvalifikovanou väčšinou v oblastiach označených za témy európskeho záujmu, ako je životné prostredie. (odporúčania NL, FR)
8. Podporovať rastlinnú stravu z dôvodu ochrany klímy a zachovania životného prostredia (MDP)

Zdravie

7. Návrh – Zdravé potraviny a zdravý životný štýl¹

CIEĽ: Zabezpečiť, aby všetci Európania mali prístup k vzdelávaniu o zdravých a cenovo dostupných potravinách ako základnému kameňu zdravého životného štýlu, najmä prostredníctvom:

Opatrenia:

1. Stanovenia minimálnych noriem kvality potravín, ako aj vysledovateľnosti potravín, a to aj obmedzením používania antibiotík a iných živočíšnych liekov na absolútne nevyhnutné prípady ochrany zdravia a dobrých životných podmienok zvierat namiesto ich používania preventívnym spôsobom, a zabezpečením sprísnenia kontrol v tejto súvislosti. [#23, #17]
2. Vzdelávania ľudí o zdravých návykoch od útleho veku a ich povzbudzovania k bezpečným a zdravým rozhodnutiam, a to zdaňovaním nezdravých spracovaných potravín a jednoduchým sprístupnením informácií o zdravotných vplyvoch potravín; zavedením celoeurópskeho systému hodnotenia spracovaných potravín na tento účel, ktorý je založený na nezávislej vedeckej odbornosti, a etiketu, ktorá by sa vzťahovala na používanie hormonálnych látok a endokrinných disruptorov. V tejto súvislosti posilniť sledovanie a presadzovanie platných pravidiel a zväziť ich posilnenie. [#18, #19, PS]
3. Podporovaním dialógu s aktérmi potravinového reťazca od výroby až po predaj v záujme sociálnej zodpovednosti podnikov, pokiaľ ide o zdravé potraviny. [#19, PS]
4. Na úrovni EÚ podporou poskytovania zdravých, rozmanitých a cenovo dostupných potravín v zariadeniach slúžiacich verejnosti, ako sú školské jedálne, nemocnice alebo opatrovateľské zariadenia, a to aj cieľným financovaním. [#3, plénum, PS]
5. Investovania do výskumu vplyvu používania antibiotík a účinkov hormonálnych látok a endokrinných disruptorov na ľudské zdravie [#17, #18]

8. NÁVRH – Posilnenie systému zdravotnej starostlivosti³

CIEĽ: Posilniť odolnosť a kvalitu našich systémov zdravotnej starostlivosti, najmä prostredníctvom:

Opatrenia:

1. Vytvorenia európskeho priestoru pre údaje týkajúce sa zdravia, ktorý by uľahčil výmenu údajov o zdraví; Na dobrovoľnom základe by sa mohli sprístupniť individuálne zdravotné záznamy prostredníctvom elektronického zdravotného pasu EÚ, v súlade s pravidlami ochrany údajov. [#41, PS]
2. Primeraných pracovných podmienok, najmä silnejším kolektívnym vyjednávaním, a to aj pokiaľ ide o mzdy a pracovné podmienky, a harmonizáciu noriem odbornej prípravy a osvedčovania zdravotníckych pracovníkov; mali by sa rozvíjať programy vytvárania sietí a výmen, ako je Erasmus pre zdravotnícke školy, ktoré prispievajú najmä k rozvoju zručností. S cieľom zabezpečiť udržanie talentov, vedomostí a pracovných skúseností mladých odborníkov je potrebné vytvoriť výmenné

¹ Odporúčania občanov, ktoré sú hlavným zdrojom návrhu: #3, #17, #18, #19

² # = Odporúčanie pre európske panelové diskusie občanov

³ Odporúčania občanov, ktoré sú hlavným zdrojom návrhu: #39, #40, #41, #42, #43, #49, NL1, NL2, #51

programy EÚ a motivovať naše najlepšie mozgy v oblasti vied o živej prírode, aby ich tretie krajiny neodčerpávali. [#39, PS]

3. Zabezpečenia strategickej autonómie a zabránenia závislosti od tretích krajín [NL2]⁴, pokiaľ ide o lieky (najmä účinné látky) a zdravotnícke pomôcky (vrátane surovín) na úrovni EÚ; predovšetkým by sa mal na úrovni EÚ vytvoriť zoznam základných a prioritných, ale aj inovačných liekov a liečebných postupov (ako sú biotechnologické riešenia), pričom by sa mal opierať o existujúce európske agentúry a úrad HERA, aby sa zaručila ich dostupnosť pre občanov. Zvážiť organizovanie koordinovaného strategického vytvárania zásob v celej EÚ. S cieľom dosiahnuť potrebné koordinované a dlhodobé opatrenia na úrovni Únie začleniť zdravie a zdravotnú starostlivosť medzi zdieľané právomoci medzi EÚ a členskými štátmi EÚ zmenou článku 4 ZFEÚ. [#40, #49, plenárne zasadnutie, PS]
4. Ďalší rozvoj, koordinácia a financovanie existujúcich programov výskumu a inovácií v oblasti zdravia bez toho, aby sa narušili iné programy týkajúce sa zdravia, a to aj pre európske referenčné siete, keďže predstavujú základ pre rozvoj sietí lekárskej starostlivosti pre vysokošpecializovanú a komplexnú liečbu. [#42, #43, PS]
5. Investovania do systémov zdravotnej starostlivosti, najmä verejných a neziskových, infraštruktúry a digitálneho zdravotníctva a zabezpečenia toho, aby poskytovatelia zdravotnej starostlivosti dodržiavali zásady úplnej prístupnosti, cenovej dostupnosti a kvality služieb, čím sa zabezpečí, aby zdroje neodčerpávali poskytovatelia zdravotnej starostlivosti zameraní na zisk, ktorí neberú do úvahy všeobecný záujem. [#51, PS]
6. Vydávanie dôrazných odporúčaní členskými štátmi, aby investovali do účinných, prístupných, cenovo dostupných, vysokokvalitných a odolných systémov zdravotnej starostlivosti, najmä v kontexte európskeho semestra. Vplyv vojny na Ukrajinu na verejné zdravie poukazuje na potrebu ďalšieho rozvoja odolných zdravotníckych systémov a mechanizmov solidarity. [#51, WG]

9. NÁVRH – Širšie chápanie zdravia⁵

CIEĽ: Prijat' celostný prístup k zdraviu, riešiť okrem chorôb a liečebných postupov zdravotnú gramotnosť a prevenciu a podporovať spoločné chápanie problémov, ktorým čelia chorí alebo zdravotne postihnutí ľudia, v súlade s prístupom „jedno zdravie“, ktorý by sa mal zdôrazniť ako horizontálna a základná zásada zahŕňajúca všetky politiky EÚ.

Opatrenia:

1. Zlepšiť chápanie problémov duševného zdravia a spôsobov ich riešenia, a to aj od raného detstva a včasnej diagnostiky, a to na základe osvedčených postupov vyvinutých v celej EÚ, ktoré by mali byť ľahko dostupné prostredníctvom portálu najlepších postupov v oblasti verejného zdravia. S cieľom zvýšiť informovanosť by inštitúcie EÚ a príslušné zainteresované strany mali organizovať podujatia na výmenu najlepších postupov a pomáhať svojim členom šíriť ich vo svojich vlastných volebných obvodoch. Mal by sa vypracovať akčný plán EÚ v oblasti duševného zdravia, ktorý by poskytol dlhodobú stratégiu v oblasti duševného zdravia, a to aj v oblasti výskumu, a zaoberal by sa aj otázkou dostupnosti odborníkov, a to aj pre maloleté osoby, a vytvorením osobitného Európskeho roka duševného zdravia v blízkej budúcnosti. [#44, #47, PS]
2. Vypracovať na úrovni EÚ štandardný vzdelávací program o zdravom životnom štýle, ktorý by zahŕňal aj sexuálnu výchovu. Mal by zahŕňať aj opatrenia zamerané na zdravý životný štýl aj

⁴ Odporúčanie pre európske panelové diskusie občanov

⁵ Odporúčania občanov, ktoré sú hlavným zdrojom návrhu: #44, #45, #46, #47, #50

ochranu životného prostredia a na to, ako môžu pomôcť predchádzať mnohým chorobám, ako je napríklad cyklistika ako zdravý prostriedok každodennej mobility. Členské štáty a školy by ho mohli podľa potreby bezplatne používať vo svojich učebných osnovách. Takýto program by riešil stereotypy týkajúce sa chorých osôb alebo osôb so zdravotným postihnutím. [#46, PS]

3. Vypracovať kurzy prvej pomoci vrátane praktickej zložky, ktoré by boli bezplatne k dispozícii všetkým občanom, a zväziť pravidelné kurzy ako štandard pre študentov a na pracoviskách. Vo všetkých členských štátoch by mal byť na verejných miestach dostupný minimálny počet defibrilátorov. [#50]
4. Rozšíriť iniciatívu týkajúcu sa týždňa zdravia, ktorá by sa uskutočnila v celej EÚ v tom istom týždni, pričom by sa mali riešiť všetky zdravotné problémy a malo by sa o nich diskutovať. Zväziť tiež iniciatívy „roka zdravia“ a začať rokom mentálneho zdravia. [#44, PS]
5. Uznať za pravidelnú lekársku starostlivosť z hľadiska zdaňovania hormonálnu antikoncepciu, ktorá sa používa zo zdravotných dôvodov, napríklad v prípade fibromyalgie a endometriózy, ako aj hygienické výrobky pre ženy. Zabezpečiť prístup k reprodukčnej liečbe pre všetky osoby trpiace problémami s plodnosťou. [#45, PS]

10. NÁVRH – Rovnaký prístup k zdravotnej starostlivosti pre všetkých⁶

CIEĽ: Vytvoriť „právo na zdravie“ tým, že sa všetkým Európanom zaručí rovný a všeobecný prístup k cenovo dostupnej, preventívnej, liečebnej a kvalitnej zdravotnej starostlivosti.

Opatrenia:

1. Stanoviť spoločné minimálne zdravotné normy na úrovni EÚ, ktoré by sa vzťahovali aj na prevenciu a dostupnosť, ako aj blízkosť starostlivosti, a poskytnúť podporu na dosiahnutie týchto noriem. [#39, PS]
2. Uznávajúc, že je potrebné v plnej miere zohľadniť zásadu subsidiarity a kľúčovú úlohu miestnych, regionálnych a národných aktérov v oblasti zdravia [NL3], zabezpečiť schopnosť konať na úrovni EÚ, keď sa v tejto oblasti najlepšie rieši právo na zdravie. Umožniť rýchlejšie a lepšie rozhodovanie o kľúčových témach a zlepšiť účinnosť európskeho riadenia smerom k rozvoju európskej zdravotnej únie (napríklad v prípade pandémie alebo zriedkavých ochorení). [#49, FRzámer11, Digitálna platforma]
3. Posilniť Európsku úniu zdravia s využitím plného potenciálu súčasného rámca a začleniť zdravie a zdravotnú starostlivosť medzi zdieľané právomoci medzi EÚ a členskými štátmi EÚ zmenou článku 4 ZFEÚ. [#49, FRzámer11, Digitálna platforma, PS]⁷
4. Zabezpečiť, aby každý mal prístup k existujúcim liečebným postupom bez ohľadu na to, kde v EÚ sú prvýkrát dostupné; na tento účel uľahčiť cezhraničnú spoluprácu najmä v oblasti zriedkavých chorôb, rakoviny, kardiovaskulárnych chorôb a vysoko špecializovanej liečby, ako je transplantácia orgánov a liečba rozsiahlych popálenín. V prospech všetkých európskych pacientov, ktorí potrebujú transplantáciu, by sa mala zriadiť európska sieť pre transplantácie a darcovstvo orgánov. [Plenárna a pracovná skupina]

⁶ Odporúčania občanov, ktoré sú hlavným zdrojom návrhu: #39, #40, #45, #48, #49, #50, #51, FRzmena8, FRzámer11, NL2, NL3

⁷ Odporúčania holandskej panelovej diskusie občanov sa líšia od odporúčaní európskej panelovej diskusie občanov, pričom sa v nich uvádza, že zdravie a zdravotná starostlivosť by mali byť predovšetkým v kompetencii jednotlivých štátov [NL3].

5. Zabezpečiť cenovú dostupnosť starostlivosti prostredníctvom väčších investícií do zdravotnej starostlivosti, najmä do zubnej starostlivosti vrátane profylaxie, a zabezpečiť dostupnosť cenovo dostupnej zubnej starostlivosti pre všetkých do 15 až 20 rokov. [#48, PS]
6. Zabezpečiť, aby liečba a lieky v celej EÚ mali rovnakú kvalitu a primerané miestne náklady, a to aj prostredníctvom riešenia existujúcej fragmentácie vnútorného trhu. [#40, NL3, PS, plénum]
7. Bojovať proti chudobe v oblasti zdravia podporou poskytovania bezplatnej zubnej starostlivosti deťom, skupinám s nízkymi príjmami a iným zraniteľným skupinám, ako sú napríklad osoby so zdravotným postihnutím. Zvážiť aj vplyv nekvalitného bývania na zdravie. [#48, PS]
8. Zvážiť medzinárodný rozmer zdravia a uznať, že lieky by mali byť všeobecne dostupné, a to aj v chudobnejších krajinách. [NL2]

Silnejšie hospodárstvo, sociálna spravodlivosť a pracovné miesta

Úvod

Žijeme v mimoriadnych časoch a EÚ sa bude posudzovať podľa jej úsilia vymaniť sa zo súčasných kríz s udržateľnejším, inkluzívnejším, konkurencieschopnejším a odolnejším modelom rastu. Invázia Ruska na Ukrajinu a pandémie COVID-19 zmenili tvár EÚ. Konferencia sa bude musieť zaoberať aj sociálnymi a hospodárskymi dôsledkami tejto vojny v už aj tak veľmi náročnom kontexte po pandémii. Zmena klímy zároveň stále predstavuje pre ľudstvo trvalú hrozbu a bude mať dramatický vplyv na hospodárstvo a na naše spoločnosti. Z prijatých odporúčaní jasne vyplýva, že občania požadujú dôraznejšie opatrenia EÚ. Mimoriadne nadnárodné výzvy, ako sú nerovnosti, konkurencieschopnosť, zdravie, zmena klímy, migrácia, digitalizácia alebo spravodlivé zdaňovanie, si vyžadujú náležité európske riešenia. Z odporúčaní a diskusií tiež jasne vyplýva, že potrebujeme komplexnú stratégiu na zabezpečenie väčšej prosperity európskych občanov v rôznych aspektoch ich života. Niektoré prvky tejto stratégie možno nájsť v už existujúcich politikách a dajú sa dosiahnuť plným využitím existujúceho inštitucionálneho rámca na európskej a vnútroštátnej úrovni, iné si budú vyžadovať nové politiky a v niektorých prípadoch zmeny zmlúv. Nové politiky a zmeny zmlúv by sa však mali vnímať ako prostriedok na dosiahnutie väčšieho blahobytu, a nie ako cieľ sám osebe. Je možné aj potrebné pretvoriť EÚ tak, aby sa zaručila jej strategická autonómia, udržateľný rast, zlepšenie životných a pracovných podmienok a ľudského pokroku, a to bez toho, aby sa v rámci obnovenej sociálnej zmluvy vyčerpala a zničila naša planéta. Cieľom týchto odporúčaní je dosiahnuť tieto ciele. Pri čítaní uvedených návrhov treba brať do úvahy, že občania v celej Európe formulovali rôzne názory a odporúčania. Práve táto rozmanitosť názorov je jednou z jedinečných predností Európy.

11. Návrh: Udržateľný rast a inovácie⁸

Cieľ: Navrhujeme, aby EÚ podporovala prechod na model udržateľného a odolného rastu, v ktorom sa zohľadní zelená a digitálna transformácia so silným sociálnym rozmerom v európskom semestri a posilní postavenie občanov, odborových zväzov a podnikov. Konvenčné makroekonomické ukazovatele a HDP by sa mohli doplniť o nové ukazovatele s cieľom riešiť nové európske priority, ako je Európska zelená dohoda alebo Európsky pilier sociálnych práv, a lepšie odrážať ekologickú a digitálnu transformáciu a dobré životné podmienky ľudí. Tento cieľ by sa mohol dosiahnuť:

Opatrenia:

1. Podporou ekologickejších výrobných procesov zo strany spoločností a podporou spoločností pri hľadaní najlepších riešení a poskytovaním pozitívnych a negatívnych stimulov (ECP 11 a 12) a zvyšovaním miestnej výroby a spotreby. (diskusia)
2. Usilovaním sa o udržateľnejšie a obehové hospodárstvo riešením otázky plánovaného zastarávania a zabezpečením práva na opravu. (ECP 14)
3. Preskúmaním správy hospodárskych záležitostí EÚ a európskeho semestra s cieľom zabezpečiť, aby zelená a digitálna transformácia, sociálna spravodlivosť a sociálny pokrok išli ruka v ruku s hospodárskou konkurencieschopnosťou bez toho, aby sa ignorovala hospodárska a fiškálna

⁸ Odporúčania občanov, ktoré sú hlavným zdrojom návrhu: Európska panelová diskusia občanov 1: 9, 10, 11, 12, 14; Holandsko: 1; Taliansko: 1.1.; Litva: 3, 8.

povaha európskeho semestra. Okrem toho treba lepšie zapojiť sociálnych partnerov a miestne a regionálne orgány do vykonávania európskeho semestra s cieľom zlepšiť jeho uplatňovanie a zodpovednosť; (online platforma, diskusie)

4. Riešením používania jednorazových plastových obalov/nádob. (ECP 12)
5. Väčším využívaním európskej technológie a dosiahnutím, aby sa z nej stala životaschopná alternatíva k zahraničným technológiám. (diskusie)
6. Podporou výskumu v oblasti nových materiálov a technológií, ako aj inovatívnym využívaním už existujúcich materiálov, pričom sa zaručí, aby výskumné úsilie neboli duplicitné. (ECP 9, NL 1)
7. Riešením udržateľnosti, cenovej dostupnosti a prístupnosti energie so zreteľom na energetickú chudobu a závislosť od štátov mimo EÚ zvýšením podielu energie z udržateľných zdrojov. (ECP 10, LT 3, IT 1.1)
8. Zvyšovaním informovanosti podnikov aj občanov o tom, ako sa správať udržateľnejším spôsobom a zaručiť spravodlivú transformáciu na základe sociálneho dialógu a kvalitných pracovných miest. (ECP 12 a online platforma)
9. Zahnutím ambiciózných sociálnych, pracovných a zdravotných noriem vrátane bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci do nových obchodných dohôd EÚ. (LT 8)

12. Návrh: Posilnenie konkurencieschopnosti EÚ a ďalšie prehĺbenie jednotného trhu⁹

Cieľ: Navrhujeme posilniť konkurencieschopnosť a odolnosť hospodárstva Európskej únie, jednotného trhu, priemyslu a riešiť strategické závislosti. Treba podporovať podnikateľskú kultúru v EÚ, v ktorej dostávajú podporu a môžu prosperovať inovatívne podniky všetkých veľkostí, najmä mikropodniky, malé a stredné podniky (MSP), ako aj startupy s cieľom prispieť k budovaniu odolnejších a súdržnejších spoločností. Realizácia vízie sociálnejšej Európy si vyžaduje silné fungujúce trhové hospodárstvo. Tento cieľ by sa mohol dosiahnuť:

Opatrenia:

1. Vytvorením jasnej vízie európskeho hospodárstva a využívaním silných stránok, kvality a rozmanitosti Európy pri zohľadnení hospodárskych a iných rozdielov medzi členskými štátmi a podporou spolupráce a hospodárskej súťaže medzi podnikmi. (NL 1 a 2)
2. Konsolidáciou toho, čo sa urobilo v súvislosti s jednotnou menou a prepojením platobných systémov a telekomunikácií. (IT 4.a.2)
3. Znížením štandardizácie výrobkov a uznaním miestnych a regionálnych kultúrnych a výrobných špecifík (rešpektovanie výrobných tradícií). (IT 2.2)
4. Posilnením vzostupnej sociálnej a hospodárskej konvergencie na jednotnom trhu dokončením existujúcich iniciatív, ako sú banková únia a únia kapitálových trhov, a realizáciou dlhodobej reformy našej hospodárskej a menovej únie. (diskusie)
5. Podporou politik zameraných na silnú priemyselnú základňu a inovácie v oblasti kľúčových podporných technológií a perspektívnej politiky v oblasti klímy spojenej s priemyselnou konkurencieschopnosťou so silným sociálnym rozmerom na základe sociálneho dialógu a dobre fungujúcich priemyselných vzťahov. (diskusie)

⁹ Odporúčania občanov, ktoré sú hlavným zdrojom návrhu: Európska panelová diskusia občanov 1: 10, 11 & 14; Nemecko: 2.1, 2.2; Holandsko: 1, 2; Francúzsko: 3, 9; Taliansko: 1.2, 1.3, 1.4, 1.5, 2.1, 2.2, 2.4, 4.a.2, 6.1; Litva: 1, 7.

6. Venovaním osobitnej pozornosti MSP vo všetkých nových iniciatívach, ktoré sú oporou nášho hospodárstva. Vo všetkých legislatívnych návrhoch EÚ sa musí dodržiavať zásada „najskôr myslieť na malých“ a v posúdení vplyvu Komisie by sa mal posilniť test vplyvu na MSP v súlade s jasnými zásadami pri plnom rešpektovaní sociálnych a environmentálnych noriem a práv spotrebiteľov. (diskusia)
7. Zabezpečením účasti MSP na žiadostiach o financovanie, verejných súťažiach a sieťach s čo najmenším administratívnym úsilím. Prístup k financovaniu pre MSP s vysokorizikovými inovačnými projektmi by mali ďalej rozvíjať subjekty ako Európska rada pre inovácie a Európska investičná banka. (diskusia)
8. Vytvorením lepšieho rámca pre investície do výskumu a inovácií zameraného na udržateľnejšie a biologicky rozmanitejšie obchodné modely. (ECP 10, 11 a 14) Zameraním sa na technológie a inovácie ako hnacie sily rastu. (IT 1.3)
9. Podporou kolektívnej hospodárskej výkonnosti prostredníctvom autonómneho, konkurencieschopného priemyslu. (FR 3)
10. Identifikáciou a rozvojom strategických odvetví vrátane kozmického priestoru, robotiky a umelej inteligencie. (FR 3 a 9)
11. Investovaním do hospodárstva založeného na cestovnom ruchu a kultúre vrátane mnohých malých destinácií v Európe. (IT 1.2)
12. Riešením bezpečnosti dodávok diverzifikáciou vstupných zdrojov/surovín a zvýšením výroby kľúčových tovarov v Európe v oblastiach, ako sú zdravotníctvo, potraviny, energetika, obrana a doprava. (FR 9, LT 1, IT 1.4)
13. Podporou digitalizácie európskych podnikov, napríklad prostredníctvom osobitnej hodnotiacej tabuľky, ktorá umožní podnikom porovnať ich stupeň digitalizácie s celkovým cieľom zvýšiť konkurencieschopnosť. (DE 2.1)
14. Podporou digitálnej súdržnosti s cieľom prispieť k hospodárskej, sociálnej a územnej súdržnosti, ako sa vymedzuje v Zmluve o fungovaní Európskej únie. (diskusia)
15. Posilnením cezhraničnej spolupráce s cieľom posilniť súdržnosť a odolnosť v rámci regiónov aj mimo nich, a to podporou európskeho cezhraničného mechanizmu a podobných nástrojov. (diskusia)
16. Posilnením a podporou možností cezhraničnej odbornej prípravy s cieľom zlepšiť kvalifikáciu európskej pracovnej sily a zvýšiť konkurencieschopnosť a zároveň zlepšiť ekonomickú gramotnosť občanov. (DE 2.2, LT 7). Podporou komunikácie medzi pracovníkmi v Európe prostredníctvom Európskeho centra práce. (IT 6.1) Podporovaním mladých ľudí, aby študovali prírodné vedy. (IT 1.5)
17. Znížením byrokracie tam, kde nie je potrebná (povolenia, potvrdenia). (IT 2.1)
18. Bojom proti falšovaniu a nekalej súťaži. (IT 2.4)
19. Zabezpečením väčšej účasti startupov a MSP na inovačných projektoch, keďže to zvyšuje ich inovačnú silu, konkurencieschopnosť a schopnosť nadväzovať kontakty. (online platforma, diskusia)
20. Konsolidácia a ochrana jednotného trhu by mali zostať prioritou; opatrenia a iniciatívy na úrovni EÚ a na vnútroštátnej úrovni by nemali poškodzovať jednotný trh a mali by prispievať k voľnému pohybu osôb, tovaru, služieb a kapitálu; (diskusia)
21. Nové politické iniciatívy EÚ by sa mali podrobiť „previerke konkurencieschopnosti“ s cieľom analyzovať ich vplyv na podniky a ich podnikateľské prostredie (náklady na podnikanie, schopnosť

inovovať, medzinárodná konkurencieschopnosť, rovnaké podmienky atď.). Takáto previerka musí byť v súlade s Parížskou dohodou, cieľmi udržateľného rozvoja vrátane rodovej rovnosti a nesmie narúšať ochranu ľudských, sociálnych a zamestnaneckých práv, ani normy v oblasti ochrany životného prostredia a spotrebiteľov. Na tento účel navrhujeme aj zriadenie európskeho poradného orgánu pre konkurencieschopnosť, ktorý by mal monitorovať, ako sa vykonáva previerka konkurencieschopnosti, a najmä posudzovať kumulatívny vplyv právnych predpisov, ako aj predkladať návrhy na zlepšenie správnych rámcových podmienok pre konkurencieschopnosť podnikov EÚ. Tento orgán by mal do svojho riadenia zapojiť organizovanú občiansku spoločnosť a sociálnych partnerov; (diskusie)

13. Návrh: Inkluzívne trhy práce¹⁰

Cieľ: Navrhujeme zlepšiť fungovanie trhov práce tak, aby zabezpečovali spravodlivejšie pracovné podmienky a podporovali rodovú rovnosť, zamestnanosť, a to aj mladých ľudí a zraniteľných skupín. EÚ, členské štáty a sociálni partneri sa musia usilovať o odstránenie chudoby pracujúcich, riešenie práv pracovníkov platforiem, zakázanie neplatených stáží a zabezpečenie spravodlivej mobility pracovnej sily v EÚ. Musíme podporovať sociálny dialóg a kolektívne vyjednávanie. Treba zabezpečiť úplné vykonávanie Európskeho piliera sociálnych práv vrátane jeho príslušných hlavných cieľov do roku 2030 na úrovni EÚ, na vnútroštátnej, regionálnej a miestnej úrovni v oblasti „rovnakých príležitostí a prístupu na trh práce“ a „spravodlivých pracovných podmienok“ pri rešpektovaní právomoci a zásady subsidiarity a proporcionality, ako aj zahrnúť protokol o sociálnom pokroku do zmlúv. Pritom by sa mali rešpektovať národné tradície a autonómia sociálnych partnerov a spolupráca s občianskou spoločnosťou. Tento cieľ by sa mohol dosiahnuť:

Opatrenia:

1. Zabezpečením, aby zákonné minimálne mzdy zaručovali každému pracovníkovi dôstojnú a podobnú kvalitu života vo všetkých členských štátoch. Mali by sa stanoviť jasné kritériá (napr. životné náklady, inflácia, mzda nad hranicou chudoby, priemerná a mediánová mzda na vnútroštátnej úrovni), ktoré sa majú zohľadniť pri stanovovaní úrovne minimálnej mzdy. Výška zákonných minimálnych miezd by sa mala pravidelne prehodnocovať na základe týchto kritérií, aby sa zabezpečila ich primeranosť. Osobitná pozornosť by sa mala venovať účinnému uplatňovaniu týchto pravidiel a monitorovaniu a sledovaniu zvyšovania životnej úrovne. Zároveň by sa v celej EÚ malo posilniť a podporovať kolektívne vyjednávanie. (ECP 1 a ECP 30; DE 4.2; online platforma).
2. Zhodnotením a dôraznejším presadzovaním vykonávania smernice o pracovnom čase (smernica 2003/88/ES) a ďalších príslušných právnych predpisov, ktorými sa zabezpečuje zdravá rovnováha medzi pracovným a súkromným životom, pričom sa bude zároveň uvažovať o nových vnútroštátnych politikách v tejto oblasti. (ECP2)
3. Zavedením alebo posilnením existujúcich právnych predpisov, ktoré upravujú tzv. inteligentnú prácu, a poskytovaním stimulov spoločnostiam, ktoré ju podporujú. (ECP 7) EÚ by mala zabezpečiť právo na odpojenie sa, urobiť viac pre riešenie digitálnej priepasti na pracovisku a posúdiť dôsledky práce na diaľku na zdravie, pracovný čas a výkonnosť spoločností. Je potrebné zaručiť

¹⁰ Odporúčania občanov, ktoré sú hlavným zdrojom návrhu: Európska panelová diskusia občanov 1: 1, 2, 7, 28, 30; Nemecko: 4.1, 4.2; Holandsko: 4; Francúzsko: 6; Taliansko: 5.a.1, 5.a.4, 6.1, 6.2.

- spravodlivú digitalizáciu založenú na ľudských právach, zlepšených pracovných podmienkach a kolektívnom vyjednávaní. (diskusie).
4. Integrovaním politík zamestnanosti na úrovni EÚ, pričom aktívne politiky trhu práce zostanú ústredným prvkom a čoraz koordinovanejšie (IT 6.2), zatiaľ čo členské štáty sa zamerajú na pokračovanie v reformnom úsilí o vytvorenie priaznivých podmienok na vytváranie kvalitných pracovných miest. (diskusie)
 5. Krokmi na zabezpečenie toho, aby sociálne práva boli úplne chránené a zaručené v prípade konfliktu s hospodárskymi slobodami, a to aj začlenením protokolu o sociálnom pokroku do zmlúv. (online platforma, diskusie)
 6. Zabezpečením rodovej rovnosti v súlade so stratégiou EÚ pre rodovú rovnosť na roky 2020 – 2025. EÚ by mala naďalej merať rodovú rovnosť indexom rodovej rovnosti (t. j. postoje, rozdiely v odmeňovaní, zamestnanosť, riadiace pozície atď.), každoročne monitorovať stratégiu a byť transparentná, pokiaľ ide o dosiahnuté výsledky, a mala by podporovať výmenu odborných znalostí a najlepších postupov a vytvoriť prípadný mechanizmus priamej spätnej väzby od občanov (napr. ombudsman); (ECP 28; IT 5.a.1). Je potrebné riešiť rozdiely v odmeňovaní žien a mužov a zaviesť kvóty na vyšších pozíciách. Podnikateľky a ženy v odboroch STEM by mali mať väčšiu podporu v podnikateľskom prostredí. (diskusie)
 7. Podporou zamestnanosti mladých ľudí, napríklad prostredníctvom finančnej pomoci pre podniky, ale aj poskytnutím dodatočnej podpory zamestnávateľom a pracovníkom (NL 4) a podpory mladým podnikateľom a mladým samostatne zárobkovo činným osobám napríklad vzdelávacími nástrojmi a kurzmi (diskusie).
 8. Podporou zamestnanosti znevýhodnených skupín (NL 4), najmä osôb so zdravotným postihnutím (online platforma).
 9. Podporou zamestnanosti a sociálnej mobility a z toho vyplývajúcej možnosti plnej sebarealizácie a sebaurčenia. (IT 5.a.4 a IT 6.1) Mohla by existovať dlhodobá stratégia na zabezpečenie toho, aby každý v našich spoločnostiach mal správne zručnosti na to, aby si našiel prácu a uplatnil svoj talent, najmä mladá generácia. (diskusie) Je dôležité investovať do zručností ľudí prispôbených meniacim sa potrebám trhu práce a podporovať celoživotné vzdelávanie okrem iného prostredníctvom výmenných programov vo všetkých fázach života a zabezpečiť práva na celoživotné vzdelávanie a práva na odbornú prípravu. (FR 6; DE 4.1) Preto treba posilniť spoluprácu medzi podnikmi, odborovými zväzmi a poskytovateľmi odborného vzdelávania a prípravy (diskusie).

14. Návrh: Silnejšie sociálne politiky¹¹

Cieľ: Navrhujeme znížiť nerovnosti, bojovať proti sociálnemu vylúčeniu a bojovať proti chudobe. Je potrebné, aby sme zaviedli komplexnú stratégiu boja proti chudobe, ktorá by okrem iného mohla zahŕňať posilnenú záruku pre deti a záruku pre mladých ľudí, zavedenie minimálnych miezd, spoločný rámec EÚ pre systémy minimálneho príjmu a dôstojné sociálne bývanie. Je potrebné, aby sme zabezpečili úplné vykonávanie Európskeho piliera sociálnych práv vrátane jeho príslušných hlavných cieľov na rok 2030 na úrovni EÚ, na vnútroštátnej, regionálnej a miestnej úrovni v oblasti „sociálne

¹¹ Odporúčania občanov, ktoré sú hlavným zdrojom návrhu: Európska panelová diskusia občanov 1: 19, 20, 21, 25; Taliansko: 4.a.1.

ochrany a začlenenia“ s náležitým ohľadom na príslušné kompetencie a zásady subsidiarity a proporcionality a začlenili protokol o sociálnom pokroku do zmlúv. Tento cieľ by sa mohol dosiahnuť:

Opatrenia:

1. Posilnením kompetencií EÚ v oblasti sociálnych politík a navrhnutím právnych predpisov na podporu sociálnych politík a zabezpečenie rovnosti práv, vrátane zdravia, harmonizovaných pre celú EÚ, ktoré zohľadnia dohodnuté nariadenia a minimálne požiadavky na celom území. (ECP 19 a ECP 21). EÚ by mohla podporovať a dopĺňať politiky členských štátov okrem iného navrhnutím spoločného rámca pre minimálny príjem s cieľom zabezpečiť, aby sa na nikoho nezabudlo. Tieto opatrenia by sa mali vykonávať v rámci úplného vykonávania Európskeho piliera sociálnych práv a jeho akčného plánu. (diskusia)
2. Neohrozovaním sociálnych práv (verejné zdravie, verejné vzdelávanie, pracovné politiky). (IT 4.a.1)
3. Podporou výskumu v oblasti sociálnych otázok a zdravia v EÚ podľa prioritných línií odsúhlasených členskými štátmi, ktoré sa považujú za oblasť verejného záujmu, a poskytnutím primeraných finančných prostriedkov. Je možné to dosiahnuť čiastočne posilnením spolupráce vo všetkých oblastiach odbornosti, medzi krajinami, vzdelávacími inštitúciami (univerzitami atď.). (ECP 20)
4. Poskytnutím prístupu k zdravotníckym službám všetkým osobám mladším ako 16 rokov v celej EÚ, ak tieto služby nie sú dostupné na vnútroštátnej úrovni. (diskusia)
5. Zabezpečením, aby EÚ spolu so sociálnymi partnermi a vládami členských štátov podporovala ciele prístupu občanov k dôstojnému sociálnemu bývaniu v súlade s ich osobitnými potrebami. Finančné bremeno by sa malo rozdeliť medzi súkromné subjekty, prenajímateľov, nájomcov, vlády členských štátov na ústrednej a miestnej úrovni a Európsku úniu. (ECP 25)

15. Návrh: Demografická transformácia¹²

Cieľ: Navrhujeme riešiť výzvy vyplývajúce z demografickej transformácie ako kľúčový prvok celkovej odolnosti Európy, najmä nízku pôrodnosť a neustále starnutie obyvateľstva, a to zabezpečením podpory pre ľudí počas celého životného cyklu. To by malo zahŕňať komplexné opatrenia zamerané na všetky generácie, od detí a mladých ľudí až po rodiny, obyvateľstvo v produktívnom veku, staršie osoby, ktoré sú stále pripravené pracovať, ako aj osoby, ktoré sú na dôchodku alebo potrebujú starostlivosť. Tento cieľ by sa mohol dosiahnuť:

Opatrenia:

1. Zabezpečením kvalitnej, cenovo dostupnej a prístupnej starostlivosti o deti v celej EÚ, aby matky a otcovia mohli s istotou zosúladiť svoj pracovný a rodinný život. Podľa potreby by to mohlo zahŕňať možnosti týkajúce sa starostlivosti o deti na pracovisku alebo v jeho blízkosti. V niektorých členských štátoch je dostupná aj denná starostlivosť, ktorá by mala slúžiť ako príklad. Okrem toho by to mohli sprevádzať podporné opatrenia, ako napríklad znížené sadzby DPH na vybavenie potrebné pre deti. Je nevyhnutné predchádzať chudobe a sociálnemu vylúčeniu detí. (ECP 22 a 26) Nástrojom, ako to dosiahnuť, by mohlo byť rozšírenie záruky pre deti zaisťujúcej deťom v núdzi

¹² Odporúčania občanov, ktoré sú hlavným zdrojom návrhu: Európska panelová diskusia občanov 1: 21, 22, 23, 26, 27; Taliansko: 5.a.1.

prístup k službám, akými sú vzdelávanie a starostlivosť, zdravotná starostlivosť, výživa a bývanie (online platforma, diskusie).

2. Zavedením osobitnej podpory a ochranou práce pre mladých ľudí. Takéto opatrenia voči obyvateľstvu v produktívnom veku by mali zahŕňať prístup matiek a otcov k informáciám o ich návrate do práce. (ECP 22) Posilnenie záruky pre mladých ľudí by mohlo byť nástrojom na zlepšenie prístupu mladých ľudí do 30 rokov ku kvalitným ponukám zamestnania, ďalšieho vzdelávania, učňovskej prípravy alebo stáží. (diskusie)
3. Podporou práva na voľný pohyb v oblasti vzdelávania v rámci Únie, okrem iného prostredníctvom vzájomného uznávania diplomov, stupňov vzdelania, zručností a kvalifikácií; (diskusie)
4. Zlepšením právnych predpisov a ich vykonávaním s cieľom zabezpečiť podporu rodín vo všetkých členských štátoch, napríklad pokiaľ ide o rodičovskú dovolenku, ako aj príspevky pri narodení dieťaťa a na starostlivosť o dieťa. (ECP 26 a IT 5.a.1) Bývanie zohráva pri podpore rodín kľúčovú úlohu a malo by sa riešiť. (online platforma a diskusie)
5. Prijatím opatrení s cieľom zaručiť, aby mali všetky rodiny rovnaké rodinné práva vo všetkých členských štátoch. To by malo zahŕňať právo na manželstvo a adopciu. (ECP 27)
6. Podporou pružného veku odchodu do dôchodku s prihliadnutím na osobitnú situáciu starších osôb. Pri určovaní veku odchodu do dôchodku by sa malo rozlišovať v závislosti od povolania, čím by sa zohľadnila mimoriadne náročná práca, a to duševne aj fyzicky. (ECP 21 a IT 5.a.1)
7. Predchádzaním chudobe v starobe zavedením minimálnych dôchodkov. Takéto minimálne úrovne by mali zohľadňovať životnú úroveň, hranicu chudoby a kúpnu silu v príslušnom členskom štáte. (ECP 21)
8. Zabezpečením primeranej sociálnej a zdravotnej starostlivosti starším osobám. Pritom je dôležité zaoberať sa komunitnou, ako aj rezidenčnou starostlivosťou. Opatrenia musia rovnako zohľadňovať príjemcov starostlivosti, ako aj poskytovateľov starostlivosti. (ECP 23)
9. Zabezpečením udržateľného rozvoja a demografickej odolnosti zaostávajúcich regiónov, aby sa stali dynamickjšími a atraktívnejšími, a to aj politikou súdržnosti. (online platforma a diskusie)
10. Prijatím koordinovaných opatrení na európskej úrovni na zber údajov rozčlenených podľa faktorov, ako je pohlavie, a analýzu demografických trendov, výmenu najlepších postupov a poznatkov a podporu členských štátov pri formovaní a vykonávaní primeraných politík, a to aj zriadením špecializovaného orgánu EÚ v tejto oblasti. (online platforma a diskusie)

16. Návrh: Fiškálna a daňová politika¹³

Cieľ: Navrhujeme, aby EÚ podporovala investície orientované na budúcnosť zamerané na zelenú a digitálnu transformáciu so silným sociálnym a rodovým rozmerom, a pritom zohľadnila aj príklady nástroja NextGenerationEU a nástroja SURE. Je potrebné, aby EÚ zohľadňovala sociálny a hospodársky vplyv vojny proti Ukrajine a prepojenie správy hospodárskych záležitostí EÚ s novým geopolitickým kontextom a posilnením vlastného rozpočtu prostredníctvom nových vlastných zdrojov. Občania chcú upustiť od zdaňovania ľudí a MSP a zamerať sa na osoby, ktoré sa vyhýbajú daňovým povinnostiam, na veľkých znečisťovateľov a zdaňovať digitálnych gigantov, pričom zároveň chcú, aby EÚ podporovala schopnosť členských štátov a miestnych orgánov financovať samých seba, ako aj využívať finančné prostriedky EÚ. Tento cieľ by sa mal dosiahnuť:

¹³ Odporúčania občanov, ktoré sú hlavným zdrojom návrhu: Európska panelová diskusia občanov 1: 13, 31; Holandsko: 2.3; Taliansko: 4.b.3, 4.b.6; Litva: 9, 10.

Opatrenia:

1. Harmonizáciou a koordináciou daňových politík v rámci členských štátov EÚ s cieľom predchádzať daňovým únikom a vyhýbaniu sa daňovým povinnostiam, predchádzať daňovým rajom v rámci EÚ a zamerať sa na offshoring v rámci Európy, a to aj zabezpečením toho, aby sa rozhodnutia o daňových záležitostiach mohli prijímať kvalifikovanou väčšinou v Rade EÚ. Na druhej strane existujú odporúčania panelových diskusií občanov, v ktorých sa uvádza, že zdaňovanie je záležitosťou jednotlivých krajín, ktoré majú svoje vlastné ciele a podmienky; (ECP 13 a ECP 31, IT 4.b.3, NL 2.3)
2. Podporou spolupráce medzi členskými štátmi EÚ s cieľom zabezpečiť, aby všetky spoločnosti v EÚ platili spravodlivý podiel na daniach. Zavedením spoločného základu dane z príjmov právnických osôb alebo minimálnej efektívnej sadzby. (NL3)
3. Zabezpečením toho, aby spoločnosti platili dane tam, kde tvoria zisky. (ECP 13)
4. Zabezpečením, aby daňová politika podporovala európsky priemysel a zabránila strate pracovných miest v Európe. (ECP 13 a 31)
5. Ďalším zväznením spoločných pôžičiek na úrovni EÚ s cieľom vytvoriť priaznivejšie úverové podmienky a zároveň zachovať zodpovedné fiškálne politiky na úrovni členských štátov. (LT 9)
6. Posilnením dohľadu nad čerpaním a využívaním fondov EÚ, a to aj na miestnej a komunálnej úrovni. (LT 10)

EÚ vo svete

17. Návrh: Zníženie závislosti EÚ od zahraničných subjektov v hospodársky strategických odvetviach

CIEĽ: Navrhujeme, aby EÚ prijala opatrenia na posilnenie svojej autonómie v kľúčových strategických odvetviach, ako sú poľnohospodárske výrobky, strategický hospodársky tovar, polovodiče, zdravotnícke výrobky, inovačné digitálne a environmentálne technológie a energetika, a to prostredníctvom:

Opatrenia:

1. podpory výskumných, vývojových a inovačných činností a spolupráce v tejto oblasti medzi verejnými a súkromnými partnermi;
2. vedenia ambiciózneho programu obchodných rokovaní, ktorý môže prispieť k budovaniu odolnosti a diverzifikácii dodávateľských reťazcov, najmä pokiaľ ide o suroviny, a zároveň rovnomernejšie využívať výhody obchodu s viacerými partnermi, čím sa obmedzí naša expozícia a závislosť od malého počtu potenciálne rizikových dodávateľov¹⁴
3. zvýšenia odolnosti dodávateľských reťazcov EÚ podporou investícií do strategických odvetví v EÚ, vytvorením zásob kritickej výroby a zariadení a diverzifikáciou zdrojov dodávok kritických surovín;
4. investícií do dobudovania vnútorného trhu, vytvorenia rovnakých podmienok na zatraktívnenie výroby a nákupu týchto produktov v Európskej únii;
5. podpory prístupnosti a cenovej dostupnosti takýchto produktov pre európskych spotrebiteľov a zníženia závislosti od tretích krajín, napríklad využitím štrukturálnych a regionálnych politík, daňových úľav, dotácií, investícií do infraštruktúry a výskumu, posilnením konkurencieschopnosti MSP, ako aj vzdelávacími programami s cieľom udržať v Európe súvisiace kvalifikácie a pracovné miesta, ktoré sú relevantné na zabezpečenie základných potrieb.¹⁵
6. celoeurópskeho programu na podporu malých miestnych výrobcov zo strategických sektorov vo všetkých členských štátoch,¹⁶ pričom treba viac využívať programy a finančné nástroje EÚ ako napríklad Program InvestEU;
7. lepšej spolupráce medzi členskými štátmi pri riadení rizík dodávateľského reťazca.¹⁷

18. Návrh: Zníženie závislosti EÚ od zahraničných subjektov v energetike

CIEĽ: Navrhujeme, aby EÚ dosiahla väčšiu autonómiu v oblasti výroby a dodávok energie v kontexte prebiehajúcej zelenej transformácie pomocou:

Opatrenia:

¹⁴ Z diskusií v pracovnej skupine a v pléne.

¹⁵ Pozri odporúčanie 1 z európskej panelovej diskusie občanov 4 (ECP4), odporúčanie 2 z NCP Nemecko, panel 1 „EÚ vo svete“, a odporúčanie 1 z NCP Taliansko, klaster 2, ďalej rozpracované v pracovnej skupine.

¹⁶ Pozri odporúčanie 4 z ECP4 a odporúčania 5 a 6 z NCP Taliansko, klaster 2, ďalej rozpracované v pracovnej skupine.

¹⁷ Pozri digitálnu platformu a odporúčania 2 a 3 z NCP Taliansko, klaster 2, ďalej rozpracované v pracovnej skupine.

1. prijatia stratégie na získanie väčšej autonómie pri výrobe energie. Európsky orgán by mal integrovať existujúce európske energetické agentúry a mal by koordinovať rozvoj obnoviteľných zdrojov energie a podporovať výmenu poznatkov;¹⁸
2. aktívnej podpory projektov verejnej dopravy a energetickej efektívnosti, paneurópskej vysokorýchlostnej železničnej a nákladnej siete, rozšírenia poskytovania čistej energie z obnoviteľných zdrojov (najmä slnečnej a veternej energie) a alternatívnych technológií (napríklad vodíkových technológií alebo technológií energetického zhodnocovania odpadu), ako aj zmeny kultúry v mestskom prostredí spočívajúcej v prechode z individuálnej cestnej dopravy na verejnú dopravu, spoločné využívanie elektronických automobilov a bicykle;¹⁹
3. zaistenia spravodlivej a riadnej transformácie, podpory najmä zraniteľných občanov, ktorí čelia najväčším problémom pri prechode na klimatickú neutralitu a ktorí už teraz trpia rastúcimi cenami energie z dôvodu energetickej závislosti a nedávneho strojnásobenia cien energie;
4. intenzívnejšej spolupráce pri posudzovaní využívania jadrovej energie v rámci prebiehajúcej zelenej transformácie na energiu z obnoviteľných zdrojov v Európe, pričom treba preskúmať spoločné otázky, ktoré by mohla vyriešiť alebo vytvoriť, keďže ju stále využívajú mnohé členské štáty;²⁰
5. spolupráce s medzinárodnými partnermi s cieľom zaviazat' ich k dosiahnutiu ambicióznejších cieľov na riešenie zmeny klímy na rôznych medzinárodných fórach vrátane G7 a G20;
6. prepojenia zahraničného obchodu s opatreniami politiky v oblasti klímy (napr. zavedením investičného balíka pre technológie a inovácie šetrné ku klíme vrátane programov financovania);²¹
7. úsilia o spoločné nákupy dovážanej energie a partnerstiev v oblasti udržateľnej energetiky s cieľom znížiť závislosť Európy od dovozu energie, najmä v oblasti plynu a ropy, a rozvoja domácich zdrojov energie v EÚ.

19. Návrh: Vymedzenie noriem v oblasti obchodných a investičných vzťahov v rámci EÚ a mimo nej

CIEĽ: Navrhujeme, aby EÚ posilnila etický rozmer svojich obchodných a investičných vzťahov prostredníctvom:

Opatrenia:

1. zachovania a reformovania našej multilaterálnej medzinárodnej obchodnej architektúry založenej na pravidlách a partnerstva s podobne zmysľajúcimi demokraciami;
2. účinných a primeraných právnych predpisov EÚ na zabezpečenie plného uplatňovania noriem dôstojnej práce v rámci globálnych hodnotových reťazcov vrátane všetkých výrobných a dodávateľských procesov EÚ a na zabezpečenie toho, aby dovážaný tovar spĺňal kvalitatívne etické normy, normy udržateľného rozvoja a normy v oblasti ľudských práv vrátane práv pracovníkov a odborov, ponuky certifikácie pre výrobky spĺňajúce tieto právne predpisy EÚ²², a zapojenia sa do procesu dialógu v rámci celej EÚ, ktorého cieľom je informovať a vzdelávať o environmentálnych a etických účinkoch politických zmien v medzinárodnom obchode;

¹⁸Pozri odporúčanie 14 z ECP4, ďalej rozpracované v pracovnej skupine.

¹⁹ Pozri odporúčanie 2 z ECP4 a odporúčanie 4 z NCP Taliansko, klaster 2, ďalej rozpracované v pracovnej skupine.

²⁰ Pozri odporúčanie 17 z ECP4 a odporúčanie 4 z NCP Taliansko, klaster 2, ďalej rozpracované v pracovnej skupine.

²¹ Pozri odporúčanie 1 z NCP Nemecko, panel 1 „EÚ vo svete“, ďalej rozpracované v pracovnej skupine.

²² Pozri odporúčanie 3 z ECP4, ďalej rozpracované v pracovnej skupine.

3. obmedzení dovozu a predaja výrobkov z krajín, ktoré umožňujú detskú prácu, pravidelne aktualizovanej čiernej listiny spoločností a podpory informovanosti spotrebiteľov o detskej práci prostredníctvom informácií z oficiálnych kanálov EÚ;²³
4. nadviazania na kapitoly o udržateľnom rozvoji obchodu v dohodách EÚ o voľnom obchode vrátane možnosti mechanizmu založeného na sankciách ako poslednej možnosti a ich presadzovania;
5. reformy všeobecného systému preferencií EÚ (VSP) tak, aby zahŕňal prísne ustanovenia o podmienenosti a účinné a vhodné postupy monitorovania, podávania správ a dialógu s cieľom zlepšiť vplyv, ktorý môže mať VSP na obchod, ľudské práva a rozvoj v partnerských krajinách, ktorých obchodné preferencie sa majú zrušiť v prípade nesúladu.

20. Návrh: Vymedzenie noriem v oblasti environmentálnych politík v rámci EÚ a mimo nej

CIEĽ: Navrhujeme, aby EÚ posilnila environmentálny rozmer svojich obchodných vzťahov prostredníctvom:

Opatrenia:

1. harmonizácie a posilnenia environmentálnych značiek a zavedenia povinného ekologického skóre, ktoré by sa uvádzalo na všetkých výrobkoch, ktoré si môže spotrebiteľ kúpiť. Toto ekologické skóre by sa vypočítavalo podľa emisií z výroby a dopravy, ako aj škodlivého obsahu na základe zoznamu nebezpečných výrobkov. Ekologické skóre by mal riadiť a monitorovať orgán EÚ.²⁴
2. prijatia vyšších environmentálnych noriem pre vývoz odpadu a prísnejších kontrol a sankcií na zastavenie nezákonného vývozu. EÚ by mala motivovať členské štáty, aby viac recyklovali vlastný odpad a využívali ho na výrobu energie;²⁵
3. stanovenia cieľa eliminovať znečisťujúce obaly podporovaním menšieho množstva obalov alebo obalov, ktoré sú šetrnejšie k životnému prostrediu; ²⁶nadviazania partnerstiev s rozvojovými krajinami, podpory ich infraštruktúry a vzájomne prospešných obchodných dohôd s cieľom pomôcť im pri prechode k využívaniu zdrojov zelenej energie²⁷,
4. odmeňovania krajín, ktoré uplatňujú vysoké normy udržateľnosti tým, že sa im ponúkne ďalší prístup pre ich udržateľný tovar a služby na trh EÚ, a to buď jednostranne prostredníctvom všeobecného systému preferencií VSP+, bilaterálne prostredníctvom dohodnutých obchodných dohôd alebo multilaterálne prostredníctvom iniciatív v rámci Svetovej obchodnej organizácie.

21. Návrh: Rozhodovanie a súdržnosť v rámci Únie

CIEĽ: Navrhujeme, aby EÚ zlepšila svoju schopnosť prijímať rýchle a účinné rozhodnutia, najmä v rámci spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky (SZBP), vystupovala jednotne a konala ako skutočne globálny aktér, plnila pozitívnu úlohu vo svete a konala rozhodne v reakcii na akúkoľvek krízu, a to najmä prostredníctvom:

Opatrenia:

²³ Pozri odporúčanie 11 z ECP4, ďalej rozpracované v pracovnej skupine.

²⁴ Pozri odporúčanie 13 z ECP4, ďalej rozpracované v pracovnej skupine.

²⁵ Pozri odporúčanie 15 z ECP4, ďalej rozpracované v pracovnej skupine.

²⁶ Pozri odporúčanie 16 z ECP4, ďalej rozpracované v pracovnej skupine.

²⁷ Pozri odporúčanie 12 z ECP4, ďalej rozpracované v pracovnej skupine.

1. otázok, najmä v oblasti SZBP, o ktorých zmene sa v súčasnosti rozhoduje jednomyseľne a malo by sa bežne rozhodovať kvalifikovanou väčšinou;²⁸
2. postavenia spolupráce v oblasti bezpečnostnej a obrannej politiky na nedávno schválenom Strategickom kompase a využívaní Európskeho mierového nástroja;²⁹
3. posilnenia úlohy vysokého predstaviteľa s cieľom zabezpečiť, aby EÚ vystupovala jednotne;³⁰
4. dohody o pevnej vízii a spoločnej stratégii na upevnenie jednoty a rozhodovacej schopnosti EÚ s cieľom pripraviť EÚ na ďalšie rozšírenie³¹;
5. rýchlejšej ratifikácie nedávno uzavretých obchodných dohôd bez toho, aby sa vylúčilo ich riadne preskúmanie a prediskutovanie.

22. Návrh: Transparentnosť EÚ a jej vzťahy s občanmi

CIEĽ: Navrhujeme, aby EÚ predovšetkým v činnostiach na medzinárodnej úrovni vrátane obchodných rokovaní zlepšila svoju dostupnosť pre občanov prostredníctvom lepších informácií, vzdelávania, účasti občanov a transparentnosti svojej činnosti, a to najmä:

Opatrenia:

1. posilňovaním väzieb s občanmi a miestnymi inštitúciami, zlepšením transparentnosti, oslovovaním občanov a lepšou komunikáciou a konzultáciami s nimi o konkrétnych iniciatívach EÚ a na medzinárodnej úrovni;³²
2. výraznejšou účasťou občanov na medzinárodnej politike EÚ a podujatiach s priamou účasťou občanov, podobných Konferencii o budúcnosti Európy a organizovaných na vnútroštátnej, miestnej a európskej úrovni³³ a s aktívnou účasťou organizovanej občianskej spoločnosti;³⁴
3. plnou podporou všetkých príslušných zainteresovaných strán občanom, ktorí sa rozhodnú pôsobiť v organizáciách občianskej spoločnosti, ako v prípade pandémie COVID-19 a Ukrajiny;
6. vyčlenením osobitného rozpočtu na rozvoj vzdelávacích programov o fungovaní EÚ a jej hodnotách, ktoré by mohla navrhnúť členským štátom, ktoré si to želajú, aby ich mohli začleniť do svojich učebných osnov (pre základné, stredné a vysoké školy). Okrem toho by sa študentom, ktorí by chceli študovať v inej európskej krajine prostredníctvom programu Erasmus, mohol ponúkať osobitný kurz o EÚ a jej fungovaní. Študenti, ktorí si tento kurz vyberú, by mali prednosť pri schvaľovaní týchto spomínaných programov Erasmus;
4. zlepšením mediálnej stratégie posilnením jej viditeľnosti v sociálnych médiách a aktívnou propagáciou jej obsahu a povzbudzovaním inovácií propagovaním prístupných európskych sociálnych médií.³⁵

²⁸ Pozri odporúčanie 21 z ECP4, ďalej rozpracované v pracovnej skupine.

²⁹ Pozri digitálnu platformu, ďalej rozpracovanú v pracovnej skupine.

³⁰ Pozri digitálnu platformu, ďalej rozpracovanú v pracovnej skupine.

³¹ Pozri odporúčanie 26 z ECP4, ďalej rozpracované v pracovnej skupine.

³² Pozri odporúčanie 18 z ECP4, ďalej rozpracované v pracovnej skupine.

³³ Pozri odporúčanie 19 z ECP4, ďalej rozpracované v pracovnej skupine.

³⁴ Pozri odporúčanie 19 z ECP4, ďalej rozpracované v pracovnej skupine.

³⁵ Pozri odporúčanie 25 z ECP4.

23. [Návrh: EÚ ako silný aktér na svetovej scéne v oblasti mieru a bezpečnosti](#)

CIEĽ: Navrhujeme, aby EÚ naďalej presadzovala dialóg a zaručovala mier a medzinárodný poriadok založený na pravidlách,³⁶ posilňovala multilateralizmus a stavala na dlhodobých mierových iniciatívach EÚ, ktoré prispeli k udeleniu Nobelovej ceny v roku 2012, a zároveň posilňovala svoju spoločnú bezpečnosť prostredníctvom³⁷:

Opatrenia:

1. spoločných ozbrojených síl, ktoré sa budú využívať prevažne na účely obrany a predchádzanie agresívnym vojenským akciám každého druhu a ktoré dokážu poskytovať podporu počas kríz vrátane prírodných katastrof. Za európskymi hranicami by mohli byť nasadené za mimoriadnych okolností a výlučne na základe príslušného zákonného mandátu Bezpečnostnej rady OSN, a teda v súlade s medzinárodným právom³⁸, a bez toho, aby súperili alebo zdvojovali NATO, a s rešpektovaním rôznych vzťahov jednotlivých štátov s NATO a s uskutočnením posúdenia vzťahov EÚ a NATO v kontexte diskusie o strategickej autonómii EÚ;
2. plnenia vedúcej úlohy pri budovaní svetového bezpečnostného poriadku po vojne na Ukrajine, a to na základe nedávno prijatého Strategického kompasu EÚ;
3. ochrany strategického výskumu a jeho kapacity v prioritných odvetviach, ako je vesmírny sektor, kybernetická bezpečnosť, zdravotníctvo a životné prostredie;³⁹
4. posilnenia operačných spôsobilostí potrebných na zabezpečenie účinnosti doložky o vzájomnej pomoci podľa článku 42 ods. 7 Zmluvy o Európskej únii, ktorou sa poskytuje primeraná ochrana EÚ každému členskému štátu napadnutému treťou krajinou;
5. úvahy o tom, ako objektívne a vecne bojovať proti dezinformáciám a propagande.

24. [Návrh: EÚ ako silný aktér na svetovej scéne v oblasti budovania vzťahov](#)

CIEĽ: Navrhujeme, aby EÚ vo svojich vzťahoch s tretími krajinami:

Opatrenia:

1. vo väčšej miere využívala svoju kolektívnu politickú a hospodársku váhu, vyjadrovala sa a konala jednotne, bez toho, aby jednotlivé členské štáty rozdeľovali Úniu nevhodnými dvojstrannými reakciami⁴⁰;
2. posilňovala svoju schopnosť sankcionovať štáty, vlády, subjekty, skupiny alebo organizácie, ako aj jednotlivcov, ktorí nedodržiavajú jej základné zásady, dohody a právne predpisy, a malo by sa zabezpečiť, aby sa sankcie, ktoré už existujú, rýchlo vykonávali a presadzovali. Sankcie voči tretím krajinám by mali byť úmerné činu, ktorý ich vyvolal, a mali by byť účinné a včas sa začať uplatňovať⁴¹;
3. podporovala udržateľný obchod založený na pravidlách a zároveň otvárala nové obchodné a investičné príležitosti pre európske spoločnosti. Zatiaľ čo dvojstranné obchodné a investičné dohody sú kľúčom k podpore európskej konkurencieschopnosti, na zabezpečenie rovnakých podmienok sú

³⁶ Z diskusií v pracovnej skupine a v pléne.

³⁷ Pozri zmenu 2 z francúzskej národnej panelovej diskusie/podujatí.

³⁸ Pozri odporúčanie 20 z ECP4 a odporúčanie 7 z NCP Taliansko, klaster 2, ďalej rozpracované v pracovnej skupine.

³⁹ Pozri zmenu 2 z francúzskej národnej panelovej diskusie občanov.

⁴⁰ Pozri odporúčanie 24 z ECP4 a odporúčanie 7 z NCP Taliansko, klaster 2, ďalej rozpracované v pracovnej skupine.

⁴¹ Pozri odporúčanie 22 z ECP4, ďalej rozpracované v pracovnej skupine.

- potrebné normy a pravidlá. EÚ musí zostať aktívnym a spoľahlivým partnerom, ktorý rokuje, uzatvára a vykonáva obchodné dohody, v ktorých sa stanovujú aj vysoké normy udržateľnosti;
4. uzatvárala významné medzinárodné dohody o spolupráci namiesto jednotlivých krajín;⁴²
 5. reformovala svoju obchodnú a investičnú politiku v záujme obnovy globálneho multilateralizmu s cieľom vytvárať dôstojné pracovné miesta a chrániť základné ľudské práva vrátane práv pracovníkov a odborov, chrániť životné prostredie a biodiverzitu a dodržiavať Parížsku dohodu o zmene klímy, zabezpečovať kvalitné verejné služby a posilňovať európsku priemyselnú základňu. EÚ by mala prispieť k oživeniu globálneho multilateralizmu prostredníctvom hlbkej reformy založenej na demokracii a mieri, solidarite a dodržiavaní ľudských, sociálnych a environmentálnych práv a posilnenej úlohe MOP;
 6. zahrnula do dohody o spolupráci a investíciách s tretími krajinami boj proti obchodovaniu s ľuďmi a nelegálnemu prisťahovalectvu a spoluprácu s využitím akejkoľvek vhodnej formy repatriácie;
 7. nadviazala partnerstvá s rozvojovými krajinami, podporovala ich infraštruktúru a vzájomne prospešné obchodné dohody s cieľom pomôcť im pri prechode na využívanie obnoviteľných zdrojov energie;⁴³
 8. vypracovala účinnejšiu a jednotnejšiu politiku voči autokratickým a hybridným režimom a rozvíjala partnerstvá s organizáciami občianskej spoločnosti v týchto krajinách;
 9. zvýšila prostriedky na volebné pozorovateľské misie EÚ;
 10. ponúkla kandidátskym a potenciálnym kandidátskym krajinám dôveryhodnú perspektívu pristúpenia s cieľom posilniť mier a stabilitu v Európe a priniesť prosperitu miliónom Európanov⁴⁴.

POZNÁMKA: Viacerí členovia pracovnej skupiny sa domnievali, že návrhy „Zníženie závislosti EÚ od zahraničných subjektov v energetike“ a „Transparentnosť EÚ a jej vzťahy s občanmi“ sú záležitosťami iných pracovných skupín. Niektorí členovia chceli upozorniť na iné alternatívy k jednomyseľnosti v Rade okrem hlasovania kvalifikovanou väčšinou, ako je napríklad variabilná geometria, opt-out výnimky a posilnená spolupráca. Niektorí členovia pracovnej skupiny sa vyslovili za používanie pojmu „udržateľný“ namiesto pojmu „etický“ v návrhu „Vymedzenie noriem v oblasti obchodných a investičných vzťahov v rámci EÚ a mimo nej“. Názory na to, či by sa mal na pristúpenie nových členských štátov naďalej vyžadovať jednomyseľný súhlas všetkých súčasných členských štátov, sa líšili. Názory na to, do akej miery by mali existovať spoločné ozbrojené sily, sa líšili. Dvaja členovia sa zmienili o perspektíve zjednotenia Írska v prípade, že Severné Írsko za ňu bude hlasovať v súlade s ustanoveniami Veľkopiatkovej dohody, a o tom, že EÚ by mala byť na takúto možnosť pripravená.

⁴² Pozri odporúčanie 1 k EÚ vo svete z holandskej národnej panelovej diskusie občanov, ďalej rozpracované v pracovnej skupine.

⁴³ Pozri digitálnu platformu a plenárne diskusie, ďalej rozpracované v pracovnej skupine.

⁴⁴ Pozri digitálnu platformu, ďalej rozpracovanú v pracovnej skupine.

Hodnoty a práva, právny štát, bezpečnosť

25. Návrh: Právny štát, demokratické hodnoty a európska identita⁴⁵

Cieľ: Systematicky dodržiavať zásady právneho štátu vo všetkých členských štátoch, konkrétne:

Opatrenia:

1. Zabezpečiť, aby boli hodnoty a zásady zakotvené v zmluvách EÚ a Charte základných práv EÚ nespochybniteľnými, nezvratnými, a nevyhnutnými predpokladmi členstva v EÚ a prístúpenia k nej. Hodnoty EÚ sa musia v plnej miere dodržiavať vo všetkých členských štátoch, aby mohli v rámci diplomacie a dialógu pôsobiť ako medzinárodná norma a prvok atraktívnosti. Rozšírenie EÚ by nemalo narušiť *acquis* EÚ v súvislosti so základnými hodnotami a právami občanov;⁴⁶
2. Sprístupniť európske hodnoty občanom EÚ, najmä formou interaktívnejšej a priamejšej angažovanosti občanov. Na tento účel by sa európske občianstvo malo posilniť napríklad štatútom európskeho občianstva, ktorý by poskytoval práva a slobody špecifické pre občanov, ako aj štatútom európskych cezhraničných združení a neziskových organizácií. Európske hodnoty by sa mali propagovať aj prostredníctvom „vstupného balíka“, ktorý by občanom poskytoval didaktické prvky a informačné materiály. Napokon, európska verejná sféra vrátane audiovizuálnych a online médií by sa mala rozvíjať prostredníctvom ďalších investícií EÚ, mali by sa zlepšiť existujúce mediálne centrá EÚ a malo by sa ďalej podporovať viac ako 500 miestnych európskych styčných kancelárií;⁴⁷
3. Charta základných práv EÚ by sa mala stať všeobecne platnou a vymožiteľnou. Okrem toho by sa mali organizovať výročné konferencie o právnom štáte (v nadväznosti na správu Komisie o právnom štáte) s delegáciami zo všetkých členských štátov, na ktorých sa zúčastňujú náhodne vybraní a rôzni občania, štátni zamestnanci, poslanci parlamentov, miestne orgány, sociálni partneri a občianska spoločnosť. Organizácie vrátane občianskej spoločnosti, ktoré presadzujú právny štát na mieste, by mali byť tiež ďalej podporované;⁴⁸
4. Účinne uplatňovať a hodnotiť rozsah pôsobnosti „nariadenia o podmienenosti“ a iných nástrojov právneho štátu a zvážiť rozšírenie na nové oblasti bez ohľadu na ich význam pre rozpočet EÚ. Mali by sa zvážiť všetky právne možnosti vrátane zmien zmlúv s cieľom potrestať porušenia zásad právneho štátu;⁴⁹
5. Podporiť vzdelávacie a mediálne programy, ktoré začleňujú hodnoty EÚ do procesu integrácie migrantov a podporujú ich interakciu s občanmi EÚ, aby zabezpečili ich úspešnú integráciu do spoločností EÚ a vytvorili povedomie medzi občanmi EÚ a problémoch týkajúcich sa migrácie.⁵⁰

26. Návrh: Ochrana údajov⁵¹

⁴⁵ Odporúčania občanov, ktoré sú hlavným zdrojom návrhu: Európska panelová diskusia občanov 2 (EPO2): 10, 11, 14, 30; Belgicko, národný panel občanov (NPO): 1.3.1, 1.4.2, 1.4.3; Nemecko (NPO): 5.1, 5.2; Holandsko (NPO): 1.2.

⁴⁶ Odporúčanie EPO2 číslo 14. Odporúčanie belgického NPO číslo 1.3.1, 1.4.2, 1.4.3. Odporúčanie holandského NPO číslo 1.2.

⁴⁷ Odporúčanie EPO2 číslo 11. Odporúčanie nemeckého NPO číslo 5.1, 5.2. Diskusia v pracovnej skupine.

⁴⁸ Odporúčanie EPO2 číslo 11. Diskusia v pracovnej skupine. Rozprava v pléne.

⁴⁹ Odporúčanie ECP2 číslo 10.

⁵⁰ Odporúčanie EPO2 číslo 30.

⁵¹ Odporúčania občanov, ktoré sú hlavným zdrojom návrhu: EPO2: 7, 8, 9; Holandsko (NPO): 1.3, 4.3.

Ciel: Zaručiť politiku zaobchádzania s údajmi, ktorá bude viac chrániť a bude viac orientovaná na občanov, konkrétne:

Opatrenia:

1. V plnej miere implementovať existujúce právne predpisy týkajúce sa ochrany údajov a preskúmať ich s cieľom posúdiť, ak je to potrebné, zriadenie silnejšieho mechanizmu presadzovania pre subjekty spracúvajúce osobné údaje, ktoré sú v súčasnosti v právomoci nezávislých vnútroštátnych orgánov na ochranu údajov dodržiavajúcich zásadu subsidiarity. Tieto subjekty by mali podliehať nezávislému ročnému auditu a byť sankcionované úmerne k ich ročnému obratu (do 4 %), prípadne aj zákazom činností, a to prísnejšie, ako podľa súčasného vykonávania nariadenia;^{52 53}
2. Vyhodnotiť a zaviesť zrozumiteľné, stručné a ľahko použiteľné harmonizované formuláre súhlasu so spracovaním dát, v ktorých sa jasne uvádza, aké spracovanie údajov je nevyhnutne potrebné a aké spracovanie údajov je nepovinné. Používatelia musia mať možnosť dať alebo odvolať svoj súhlas so spracovaním údajov jednoducho, rýchlo a trvalo;^{54 55}
3. Vyhodnotiť a zaviesť jasnejšie a prísnejšie pravidlá spracúvania údajov maloletých, ak je to možné, v GDPR EÚ vrátane osobitnej kategórie pre citlivé údaje maloletých a harmonizácie minimálneho veku na udelenie súhlasu. Zatiaľ čo by mala zostať prevažná časť praktického vykonávania pravidiel ochrany súkromia a zvyšovania informovanosti v kompetencii členských štátov, a to aj prostredníctvom vyšších investícií a ďalších zdrojov na vnútroštátnej úrovni, EÚ by mala zohrávať významnejšiu úlohu napríklad vytvorením právomocí EÚ v oblasti občianskeho vzdelávania o ochrane údajov;⁵⁶
4. Lepšie presadzovať kritériá oprávnenosti pre európske a vnútroštátne orgány na ochranu údajov, pokiaľ ide o kvalifikáciu a vhodnosť, s cieľom zabezpečiť najvyššiu úroveň nezávislosti ich členov.^{57 58}

27. [Návrh: Médiá, falošné správy, dezinformácie, overovanie faktov, kybernetická bezpečnosť](#)⁵⁹

Ciel: Bojovať proti dezinformáciám podporou nezávislosti a plurality médií a mediálnej gramotnosti, konkrétne:

Opatrenia:

1. Zaviesť právne predpisy, ktoré riešia ohrozenie nezávislosti médií prostredníctvom minimálnych noriem v rámci celej EÚ vrátane preskúmania obchodného modelu médií s cieľom zabezpečiť integritu a nezávislosť mediálneho trhu EÚ;⁶⁰

⁵² Odporúčanie EPO2 číslo 7. Diskusia v pracovnej skupine.

⁵³ Touto otázkou sa zaoberá aj pracovná skupina pre digitálnu transformáciu.

⁵⁴ Odporúčanie EPO2 číslo 9.

⁵⁵ Touto otázkou sa zaoberá aj pracovná skupina pre digitálnu transformáciu.

⁵⁶ Odporúčanie EPO2 číslo 8. Odporúčanie holandskej NPO číslo 1.3, 4.3.

⁵⁷ Odporúčanie EPO2 číslo 7, 8.

⁵⁸ Touto otázkou sa zaoberá aj pracovná skupina pre digitálnu transformáciu.

⁵⁹ Odporúčania občanov, ktoré sú hlavným zdrojom návrhu: EPO2: 5, 12, 13, 17, 28; Belgicko (NPO): 1.5.1, 2.1.1 až 2.4.3; Holandsko (NPO): 3.1.

⁶⁰ Odporúčanie EPO2 číslo 5. Odporúčanie belgického NPO číslo 2.1.1. Odporúčanie holandského NPO číslo 3.1.

2. Prísne presadzovať pravidlá hospodárskej súťaže v mediálnom sektore EÚ s cieľom zabrániť veľkým mediálnym monopolom a zabezpečiť pluralitu médií a ich nezávislosť od nevhodného politického, podnikového a/zahraničného zasahovania; Mala by sa podporovať aj kvalitná žurnalistika so zavedenými vysokými etickými a samoregulačnými normami;⁶¹
3. Zriadiť orgán EÚ zodpovedný za riešenie cielených dezinformácií a zasahovania a boj proti nim, zvyšovanie situačnej informovanosti a posilňovanie organizácií na overovanie faktov, ako aj nezávislých médií. Ďalej by sa mali aktívnejšie podporovať a propagovať tzv. horúce linky a webové stránky, ako je Europe Direct, na ktorých môžu občania, ako aj vnútroštátne médiá požadovať a poskytovať overené informácie o európskej politike a stratégiách;^{62 63}
4. Podporiť mediálnu gramotnosť občanov a zvýšiť povedomie o dezinformáciách a neúmyselnom šírení falošných správ, a to aj povinnými školeniami v školách; Členské štáty by sa tiež mali nabádať, aby na tento účel poskytli primerané ľudské a finančné zdroje;⁶⁴
5. Vyžadovať od online platforiem na základe existujúcich iniciatív, akou je Kódex postupov proti šíreniu dezinformácií a Európske stredisko pre monitorovanie digitálnych médií (EDMO), aby vydali jasné vyhlásenie o algoritmoch, ktoré používajú (ponechávajúc užívateľom možnosť rozhodnúť sa, či im budú podliehať), a o rizikách vystavenia používateľov dezinformáciám, no zároveň hájiť právo na zákonnú slobodu prejavu a právo na súkromie.^{65 66}

28. Návrh: Médiá, falošné správy, dezinformácie, overovanie faktov, kybernetická bezpečnosť

Cieľ: Posilniť úlohu EÚ v boji proti kybernetickým hrozbám, konkrétne:

Opatrenia:

1. Posilniť Agentúru Európskej únie pre kybernetickú bezpečnosť (ENISA) s cieľom chrániť jednotlivcov, organizácie a inštitúcie pred narušením kybernetickej bezpečnosti a využívaním umelej inteligencie na kriminálne účely; Zároveň by sa mala zabezpečiť ochrana údajov a ochrana osobných údajov;^{67 68}
2. Posilniť koordináciu vnútroštátnych orgánov kybernetickej bezpečnosti a vyvinúť dodatočné úsilie, vďaka ktorému sa budú pravidlá na úrovni EÚ vykonávať aj na vnútroštátnej úrovni.^{69 70}

⁶¹ Odporúčanie EPO2 číslo 12. Odporúčanie belgického NPO číslo 2.1.4.

⁶² Odporúčania EPO2 číslo 17 a 28. Odporúčanie belgického NPO číslo 1.5.1, 2.1.3, 2.2.1., 2.2.2.

⁶³ Touto otázkou sa zaoberá aj pracovná skupina pre digitálnu transformáciu.

⁶⁴ Odporúčania EPO2 číslo 5 a 28. Odporúčanie belgického NPO číslo 2.3.2, 2.3.3.

⁶⁵ Odporúčanie EPO2 číslo 28. Odporúčanie belgického NPO číslo 2.3.1., 2.4.1., 2.4.2.

⁶⁶ Touto otázkou sa zaoberá aj pracovná skupina pre digitálnu transformáciu.

⁶⁷ Odporúčanie EPO2 číslo 13.

⁶⁸ Touto otázkou sa zaoberá aj pracovná skupina pre digitálnu transformáciu.

⁶⁹ Odporúčanie EPO2 číslo 13.

⁷⁰ Touto otázkou sa zaoberá aj pracovná skupina pre digitálnu transformáciu.

29. Návrh: Antidiskriminácia, rovnosť a kvalita života⁷¹

Ciel: Prijat' opatrenia, ktoré zharmonizujú životné podmienky v celej EÚ a zlepšia kvalitu života občanov v sociálno-ekonomickej oblasti, konkrétne:

Opatrenia:

1. Po konzultácii s odborníkmi a sociálnymi partnermi vypracovať transparentné ukazovatele kvality života vrátane hospodárskych a sociálnych kritérií a kritérií právneho štátu s cieľom stanoviť jasný a realistický časový plán na zvýšenie sociálnych štandardov a dosiahnutie spoločnej sociálno-ekonomickej štruktúry EÚ, a to aj prostredníctvom implementácie európskeho piliera sociálnych práv. Tie by sa mali začleniť do rámca správy hospodárskych záležitostí a procesu európskeho semestra;^{72 73}
2. Zvýšiť a uľahčiť priame verejné investície do vzdelávania, zdravotníctva, bývania, fyzickej infraštruktúry, starostlivosti o starších ľudí a ľudí so zdravotným postihnutím. Ďalšie investície by sa mali zamerať na zabezpečenie rovnováhy medzi pracovným a súkromným životom občanov. Takéto investície by sa mali realizovať úplne transparentným spôsobom, ktorý umožní sledovať celý proces;⁷⁴
3. Podporiť zdaňovanie veľkých korporácií, bojovať proti prístupu k daňovým rajom a odstrániť ich existenciu v EÚ, aby sa zvýšili verejné investície orientované predovšetkým na vzdelávanie (štipendiá, Erasmus) a výskum. Boj proti daňovým únikom v celej EÚ by mal byť aj spôsobom na získanie finančných prostriedkov na verejne financované iniciatívy;^{75 76}
4. Stanoviť kritériá platné v celej EÚ týkajúce sa nediskriminácie na trhu práce, stimulovať súkromné spoločnosti, aby prijímali ľudí, ktorí sú najčastejšie vystavení diskriminácii (napr. mladí ľudia, staršie osoby, ženy, menšiny), a to aj prostredníctvom dotácií, a následne pomocou dočasných kvót; V tejto súvislosti by mali byť úzko zapojení sociálni partneri. Diskriminácii mimo trhu práce by sa tiež malo zabrániť zákonom a mala by sa podporovať rovnosť;⁷⁷
5. Zabezpečiť vytvorenie a uľahčenie fungovania cenovo dostupných materských škôl vo verejnom, ako aj v súkromnom sektore, a bezplatnej starostlivosti o deti pre tých, ktorí ju potrebujú.⁷⁸

30. Návrh: Práva zvierat, poľnohospodárstvo⁷⁹

Ciel: Prijat' rozhodné opatrenia s cieľom propagovať a zaručiť poľnohospodárstvo šetrnejšie k životnému prostrediu a klíme, konkrétne:

⁷¹ Odporúčania občanov, ktoré sú hlavným zdrojom návrhu: EPO2: 1, 2, 21, 22, 23; Holandsko (NPO): 1.1.

⁷² Odporúčanie EPO2 číslo 22. Diskusia v pracovnej skupine.

⁷³ Touto otázkou sa zaoberá aj pracovná skupina pre silnejšie hospodárstvo, sociálnu spravodlivosť a zamestnanosť.

⁷⁴ Odporúčanie EPO2 číslo 21. Odporúčanie holandského NPO číslo 1.1.

⁷⁵ Odporúčanie EPO2 číslo 23.

⁷⁶ Touto otázkou sa zaoberá aj pracovná skupina pre silnejšie hospodárstvo, sociálnu spravodlivosť a zamestnanosť.

⁷⁷ Odporúčanie EPO2 číslo 1. Diskusia v pracovnej skupine.

⁷⁸ Odporúčanie EPO2 číslo 2. Diskusia v pracovnej skupine.

⁷⁹ Odporúčania občanov, ktoré sú hlavným zdrojom návrhu: EPO2: 3, 4, 6.

Opatrenia:

1. Stanoviť podrobné, merateľné a časovo ohraničené minimálne kritériá na ochranu hospodárskych zvierat s cieľom zabezpečiť vyššie štandardy pre dobré životné podmienky zvierat v súlade so zavedením cieľov udržateľnosti a integrovaného prístupu k potravinovému systému;^{80 81}
2. Zaviesť finančnú penalizáciu za negatívne externality poľnohospodárskej činnosti (napríklad skleníkové plyny, používanie pesticídov, nadmerné používanie vody, preprava na dlhé vzdialenosti atď.) na základe ich vplyvu na životné prostredie. Týmto pravidlom by sa mal riadiť aj poľnohospodársky tovar dovážaný do EÚ, a to aj prostredníctvom ciel, aby sa odstránila akákoľvek konkurenčná výhoda vyplývajúca z nižších environmentálnych noriem;⁸²
3. Znížiť dotácie poľnohospodárskej veľkovýroby, ktorá neprispieva k udržateľnému prechodu, a presmerovať tieto zdroje na podporu environmentálne udržateľného poľnohospodárstva, a zároveň zabezpečiť cenovo dostupné potravinové výrobky.^{83 84}

⁸⁰ Odporúčanie EPO2 číslo 3.

⁸¹ Touto otázkou sa zaoberá aj pracovná skupina pre zmenu klímy a životné prostredie.

⁸² Odporúčanie EPO2 číslo 4.

⁸³ Odporúčanie EPO2 číslo 6.

⁸⁴ Touto otázkou sa zaoberá aj pracovná skupina pre zmenu klímy a životné prostredie.

Digitálna transformácia

Európa sa musí stať svetovým lídrom a tvorcom noriem digitálnej transformácie a určovať európsky spôsob budovania etickej, transparentnej a bezpečnej digitálnej spoločnosti, ktorej centrom je človek. Európa potrebuje ambiciózný prístup a naplno využívať príležitosti, ktoré prináša digitalizácia, no zároveň zvládať aj jej riziká a výzvy. Digitalizácia sa týka všetkých oblastí našej spoločnosti a musí sa v nich zohľadniť. V tejto súvislosti sa poukázalo na Európske vyhlásenie o digitálnych právach a zásadách pre digitálne desaťročie a predložili sa návrhy na zváženie novej budúcej Charty digitálnych práv.

Agresia Ruska na Ukrajine len zdôraznila mnohé otázky, ktoré sa riešia v návrhoch, ako je potreba digitálnej suverenity a zvýšený dôraz na kybernetickú obranu a ochranu pred dezinformáciami. Ukázalo sa tiež, že ozbrojené konflikty majú v súčasnosti dôsledky v digitálnej oblasti, z čoho vyplývajú nové problémy, ako napríklad dôsledky zmocnenia sa osobných informácií z dlhodobého hľadiska a neoprávnené využívanie týchto údajov v budúcnosti.

31. Návrh: Prístup k digitálnej infraštruktúre⁸⁵

Ciel: Rovný prístup k internetu je základným právom každého občana Európy. Navrhujeme, aby každý človek v Európe mal praktické právo na prístup k internetu a k digitálnym službám a aby sa nezávislosť digitálnej infraštruktúry EÚ zvýšila.

Opatrenia:

1. Investovať do kvalitnej a inovatívnej digitálnej infraštruktúry (vrátane rozvoja 5G a 6G v Európe); (odporúčania EPO1 č. 40 a 47 a holandského NPO 1);
2. Zaisťovať rýchly, finančne dostupný, bezpečný a stabilný prístup k internetu kdekoľvek v EÚ vrátane roamingu, prioritne zaviesť internetové pripojenie do nepokrytých miest/mŕtvych zón a vidieckych oblastí a odľahlých a okrajových regiónov s cieľom odstrániť digitálnu priepasť medzi jednotlivými členskými štátmi aj v rámci nich a zabezpečiť, aby sa na nikoho nezabudlo; (odporúčania EPO1 č. 17 a 47 a holandského NPO 1);
3. Urýchliť zavádzanie digitálnej a elektrickej infraštruktúry vo verejných a súkromných priestoroch s cieľom umožniť používanie elektrických a autonómnych vozidiel; (diskusia v pracovnej skupine);⁸⁶
4. Prijímať opatrenia na zabezpečenie spravodlivej a otvorenej hospodárskej súťaže a zamedzenie monopolov, výhradného správania predajcov, koncentrácie údajov a závislosti od nedemokratických krajín vo vzťahu k infraštruktúre a službám a zlepšenie trhov z pohľadu spotrebiteľov; (odporúčanie EPO1 č. 17);
5. Uprednostňovať deti a rodiny a starých ľudí, ako aj zraniteľné skupiny, pokiaľ ide o prístup k internetu a hardvéru, najmä v súvislosti s prístupom k vzdelávaniu, verejným službám a zdravotníctvu; (odporúčanie EPO1 č. 17 a diskusia v pracovnej skupine);
6. Zlepšiť digitálny prístup k základným verejným a súkromným službám pre občanov a podniky a ich dostupnosť, napríklad k administratívnym postupom, a zabezpečiť inkluzívny prístup k týmto službám a podporu prostredníctvom helpdeskov; (diskusia v pracovnej skupine, viacjazyčná digitálna platforma);

⁸⁵ Odporúčania občanov, ktoré sú hlavným zdrojom návrhu: Európska panelová diskusia občanov 1 (EPO1): 17, 40, 47; Národné panelové diskusie občanov (NPO) Holandsko 1

⁸⁶ Pozri odkaz na EPO 3, odporúčanie 38 v súvislosti s infraštruktúrou pre elektrické vozidlá.

7. Harmonizáciou kvalitných digitálnych noriem a skvalitnením bezpečnej mobility údajov s cieľom uľahčiť cezhraničnú interoperabilitu; (diskusia v pracovnej skupine, viacjazyčná digitálna platforma);
8. Zváženie environmentálnych vplyvov digitálnej infraštruktúry a digitalizácie s cieľom zabezpečiť udržateľnosť digitálnej transformácie a usilovať sa o zelenú digitálnu spoločnosť. (diskusia v pracovnej skupine, viacjazyčná digitálna platforma)

32. [Návrh: Digitálna gramotnosť a zručnosti na posilnenie postavenia ľudí⁸⁷](#)

Cieľ: Navrhujeme, aby EÚ umožnila všetkým európskym občanom využívať výhody digitalizácie tým, že im poskytne potrebné digitálne zručnosti a príležitosti.

Opatrenia:

1. Zabezpečiť prístup k formálnej a neformálnej digitálnej gramotnosti a odbornej príprave a vzdelávaniu v oblasti zručností vrátane školských osnov vo všetkých etapách života na základe aktuálnych iniciatív na európskej úrovni s osobitným zameraním na začlenenie zraniteľných skupín a starších, zlepšenie digitálnych zručností detí spôsobom vhodným pre ich zdravý vývoj a riešenie digitálnych nerovností vrátane digitálnych rodových rozdielov; (odporúčanie EPO1 č. 8, NPO Taliansko 5.2 a diskusia v pracovnej skupine);
2. Zabezpečiť zdravé používanie internetu podnecovaním členských štátov na zavedenie odbornej prípravy v oblasti digitálnych zručností pre všetky vekové skupiny do štandardných programov a učebných osnov stanovených na európskej úrovni, napr. v súvislosti s rizikami a pozitívami internetu, online práv používateľov a webovej etikety; (odporúčanie EPO1 č. 47 a diskusia v pracovnej skupine);
3. Prijíť všetky potrebné opatrenia na zabezpečenie toho, aby digitalizácia spoločnosti nevynechávala starších a aby im bola dostupná technológia na základe podpory programov a iniciatív, napríklad vo forme kurzov prispôbovaných ich potrebám. Zároveň by sa malo zabezpečiť, aby k základným službám bolo možné pristupovať aj osobne a bez použitia digitálnych prostriedkov; (odporúčania EPO1 č. 34 a 47);
4. Do škôl, ktoré pripravujú mladých ľudí na trh práce budúcnosti, zaviesť certifikáciu digitálnych zručností na úrovni EÚ; (odporúčanie EPO1 č. 8);
5. Rozvinúť odbornú prípravu koordinovanú na úrovni EÚ na rekvalifikáciu a zvyšovanie kvalifikácií pracovníkov na zachovanie ich konkurencieschopnosti na trhu práce pri súčasnom zohľadnení kompetencií a zručností potrebných v malých a stredných podnikoch a trénovať digitálnych expertov (odporúčanie EPO1 č. 8 a diskusia v pracovnej skupine);
6. Zvyšovať informovanosť o súčasných digitálnych platformách, ktoré spájajú ľudí so zamestnávateľmi a pomáhajú pri hľadaní pracovných miest v EÚ, podobne ako EURES; (odporúčanie EPO1 č. 8);
7. Zvýšiť investície a úsilie na podporu digitalizácie vzdelávania vrátane vysokoškolského vzdelávania (diskusia v pracovnej skupine/viacjazyčná digitálna platforma).

⁸⁷ Odporúčania občanov, ktoré sú hlavným zdrojom návrhu: Európska panelová diskusia občanov 1 (EPO1): 8, 34, 47, národné panelové diskusie občanov (NPO) Taliansko 5.2.

33. [Návrh: Bezpečná a dôveryhodná digitálna spoločnosť – kybernetická bezpečnosť a dezinformácie](#)⁸⁸

Cieľ: Navrhujeme, aby EÚ v záujme bezpečnej, odolnej a dôveryhodnej digitálnej spoločnosti zabezpečila účinné a rýchle vykonávanie platných právnych predpisov a mala viac právomocí na posilnenie kybernetickej bezpečnosti, riešenie nezákonného obsahu a počítačovej kriminality, boj proti kybernetickým hrozbám zo strany nešťátnych subjektov a autoritárskych štátov a zotavenie z nich a na riešenie dezinformácií.

Opatrenia:

1. Posilniť kapacity Europolu/Európskeho centra boja proti počítačovej kriminalite, pokiaľ ide o finančné a ľudské zdroje, umožniť aktívnejší prístup v boji proti počítačovej kriminalite a vytvárať spoločné európske spôsobilosti kybernetickej obrany proti rozsiahlym útokom, a to aj lepšou spoluprácou; (odporúčanie EPO1 č. 39, NPO Litva 2.6, NPO Holandsko 1 a diskusia v pracovnej skupine);
2. Prijatie potrebných opatrení na prípravu a rýchle zotavenie sa z akýchkoľvek rozsiahlych útokov a výpadkov, napríklad zabezpečením odolnej infraštruktúry a alternatívnych komunikačných kanálov; (diskusia v pracovnej skupine);
3. Zabezpečiť podobné sankcie a ich rýchle a účinné presadzovanie v členských štátoch v prípade počítačovej kriminality lepšou koordináciou miestnych, regionálnych a národných centier a orgánov kybernetickej bezpečnosti (odporúčanie EPO1 č. 39);
4. Zvyšovať digitálnu gramotnosť a kritické myslenie ako spôsob boja proti dezinformáciám, hrozbám a prejavom nenávisťi na internete, ako aj temným vzorcom a preferenčným cenám (diskusia v pracovnej skupine);
5. Bojovať proti dezinformáciám legislatívou pre online platformy a spoločnosti v oblasti sociálnych médií riešením zraniteľnosti voči dezinformáciám a zavádzaním opatrení na zabezpečenie transparentnosti, ako sú napríklad algoritmy umelej inteligencie, ktoré dokážu vyzdvihnúť dôveryhodnosť informácií v sociálnych a nových médiách tým, že používateľovi poskytnú zdroje overených informácií. Keď sa používajú algoritmy, konečnú kontrolu nad rozhodovacími procesmi by naďalej mali mať ľudia; (odporúčanie EPO1 č. 46 a diskusia v pracovnej skupine);
6. Podporovať digitálne platformy, ktoré zabezpečujú mediálnu pluralitu a poskytujú zdroje a iniciatívy na hodnotenie dôveryhodnosti a nestrannosti informácií (napríklad televízia, tlač, rozhlas a iné médiá) pri rešpektovaní zásady slobody médií a občanom poskytujú informácie o kvalite správ (odporúčanie EPO1 č. 46);

34. [Návrh: Bezpečná a dôveryhodná digitálna spoločnosť – ochrana údajov](#)⁸⁹

Cieľ: Podporujeme dátovú suverenitu jednotlivcov, lepšiu informovanosť a účinnejšie vykonávanie a presadzovanie platných pravidiel ochrany údajov s cieľom posilniť osobnú kontrolu vlastných údajov a obmedziť zneužívanie údajov.

Opatrenia:

⁸⁸ Odporúčania občanov, ktoré sú hlavným zdrojom návrhu: Európska panelová diskusia občanov 1 (EPO1): 39, 46, NPO Litva 2.6, Holandsko 1.

⁸⁹ Odporúčania občanov, ktoré sú hlavným zdrojom návrhu: Európska panelová diskusia občanov 1 (EPO1): 42, 43, 44, 45, NPO Holandsko 2.

1. Lepšie vysvetľovať pravidlá ochrany údajov, zvýšiť transparentnosť a zlepšiť komunikáciu tvorbou usmernení pre texty o informovanom súhlase napísaných jednoducho a jasne, zrozumiteľne pre každého, vrátane vizuálnejších spôsobov poskytovania súhlasu s použitím údajov, spolu s informačnou kampaňou a zabezpečením potrebných zručností pre tých, ktorí údaje spracúvajú, a poradenstvom pre tých, ktorí potrebujú pomoc; (odporúčania EPO1 číslo 12 a 45, NPO Holandsko 2);
2. Zabezpečiť, aby platil zákaz tzv. automatického súhlasu pri opätovnom využívaní alebo predaji údajov; (odporúčanie EPO1 č. 42);
3. Zabezpečiť, aby sa žiadosti používateľov o trvalé vymazanie údajov riešili v určenom čase; (odporúčanie EPO1 č. 42);
4. Používateľom poskytovať zrozumiteľné a čo najstručnejšie informácie o spôsobe použitia údajov a totožnosti ich používateľa; (odporúčanie EPO1 č. 42);
5. Zabezpečiť, aby mimoeurópske spoločnosti dodržiavali európske pravidlá ochrany údajov; (odporúčania EPO1 č. 42 a 43);
6. Podporiť certifikačný systém na úrovni EÚ na dostupné, jasné a jednoduché preukazovanie súladu so všeobecným nariadením o ochrane údajov, ktorý bude viditeľný na webových sídlach a platformách a vydá ho nezávislý certifikačný orgán na európskej úrovni. Nemal by byť neprímeranou záťažou pre malé a stredné podniky; (odporúčanie EPO1 č. 44 a diskusia v pracovnej skupine);
7. Zabezpečiť, aby sa občanom pri riešení problémov s prípadmi neuplatňovania alebo odvolania súhlasu poskytovala účinná a rýchla pomoc. Na tento účel treba lepšie vymedziť rušivé správanie a na európskej úrovni vypracovať usmernenia a mechanizmy pre vylúčenie a zrušenie údajov a na identifikáciu a sankcionovanie podvodníkov; (odporúčanie EPO1 č. 43 a diskusia v pracovnej skupine);
8. Zabezpečiť sankcie vrátane pokút úmerných obratu podnikov a obmedzeniam ich prevádzok, ako je napríklad uloženie dočasných alebo definitívnych zákazov neželaného spracovania údajov a podporiť, aby ich európsky dozorný úradník pre ochranu údajov a vnútroštátne agentúry v plnej miere uplatňovali (odporúčania EPO1 č. 42 a 43 a diskusia v pracovnej skupine);

35. Návrh: Digitálne inovácie na posilnenie sociálneho a udržateľného hospodárstva⁹⁰

Cieľ: Navrhujeme, aby EÚ podporovala opatrenia v oblasti digitalizácie, ktoré posilnia hospodárstvo a jednotný trh spravodlivým a udržateľným spôsobom, zvýšia európsku konkurencieschopnosť v oblasti technológií a inovácií, posilnia jednotný digitálny trh pre podniky všetkých veľkostí a Európu premenia na svetového lídra v digitálnej transformácii a digitalizácii zameranej na človeka.

Opatrenia:

1. Prijatím alebo sprísnením právnych predpisov na reguláciu tzv. inteligentnej práce (zameranej na človeka) s prihliadnutím na jej vplyv na fyzické a duševné zdravie pracovníkov, napríklad zaistením práva odpojiť sa. Súčasťou prístupu zameraného na človeka by mala byť zásada ľudskej kontroly; (odporúčanie EPO1 č. 7 a diskusia v pracovnej skupine);⁹¹
2. Právnymi predpismi EÚ, ktoré budú spoločnosti motivovať k spoločenskej zodpovednosti a zachovávaniam kvalitných inteligentných pracovných miest v Európe, čím sa zabráni ich presunom do krajín s nižšími nákladmi. Stimuly môžu byť finančné a/alebo súvisieť s dobrou povestou a mali by zohľadňovať medzinárodne uznávané environmentálne, sociálne a správne kritériá. EÚ by mala preto

⁹⁰ Odporúčania občanov, ktoré sú hlavným zdrojom návrhu: Európska panelová diskusia občanov 1 (EPO1): 7, 16, 17, národné panelové diskusie občanov (NPO) Nemecko a Taliansko 1.3.

⁹¹ Pozri odkaz na pracovnú skupinu pre silnejšiu ekonomiku.

- zriadiť pracovnú skupinu expertov všetkých zainteresovaných strán s cieľom preskúmať a sprísniť tieto právne predpisy; (odporúčanie EPO1 č. 7);
3. Zabezpečiť ľudský dohľad nad rozhodovacími procesmi, ktorých súčasťou je umelá inteligencia na pracovisku a transparentnosť algoritmov; zohľadniť negatívne vplyvy neobmedzeného digitálneho dohľadu na pracovisku; informovať pracovníkov a konzultovať s nimi pred zavedením digitálnych technológií s vplyvom na pracovné podmienky; zabezpečiť, aby nové formy práce, ako je práca pre platformy, rešpektovali práva pracovníkov a poskytovali primerané pracovné podmienky; (diskusia v pracovnej skupine);
 4. Iniciovat' podporu práce na diaľku, napríklad z kancelárskych priestorov s prístupom k spoľahlivému, rýchlemu internetovému pripojeniu a digitálnej odbornej príprave a poskytovať ergonomické vybavenie do kancelárií v domácnosti; (odporúčanie EPO1 č. 17 a diskusia v pracovnej skupine);
 5. Zaviesť verejne prístupný digitálny bodový systém na hodnotenie a porovnávanie aktuálnej úrovne digitalizácie podnikov v EÚ; (NPO Nemecko);
 6. Dosiahnutie silnej a konkurencieschopnej digitálnej ekonomiky a spravodlivé šírenie výhod digitálnej transformácie v celej Európe zameraním sa na technológie a inovácie ako hybnej sily rastu, podporou transformačného výskumu svetovej triedy a vytvorením priestoru pre inovačné ekosystémy vo všetkých regiónoch zlepšením prevádzkového prostredia MSP a začínajúcich podnikov a spravodlivého prístupu k financovaniu a odstránením právnej alebo inej záťaže, ktorá bráni cezhraničným aktivitám. (NPO 1.3 Taliansko, diskusia pracovnej skupiny a viacjazyčná digitálna platforma)
 7. Budovať dátovú infraštruktúru na základe európskych hodnôt; Uplatňovať zásadu „najprv digitálne“ a „jedenkrát a dost“ a podporovať digitálny a bezpečný prístup k údajom pre inovácie a podnikanie; podpora digitalizácie verejných služieb. (diskusia pracovnej skupiny a viacjazyčná digitálna platforma);
 8. Plne využívať potenciál dôveryhodného a zodpovedného využívania umelej inteligencie, potenciálu technológie blockchainu a cloudových služieb, stanoviť záruky a normy, ktorými sa zabezpečí transparentnosť, interoperabilita, vybuduje dôvera a zlepší jednoduchosť používania a zabráni jednostranne navrhnutým a diskriminačným algoritmom; (diskusia v pracovnej skupine a viacjazyčná digitálna platforma)
 9. Presadzovať softvér s otvoreným zdrojovým kódom a využívať ho vo vzdelávaní a odbornej príprave a voľný prístup k výskumu a softvéru financovanému z verejných prostriedkov; (diskusia v pracovnej skupine a viacjazyčná digitálna platforma)
 10. Zaviesť spoločnú európsku digitálnu identitu na podporu cezhraničných digitálnych transakcií a služieb spolu s rámcom európskych noriem a usmernení s potrebnými zárukami; (diskusia v pracovnej skupine a viacjazyčná digitálna platforma)
 11. Hodnotiť realizovateľnosť digitalizácie informácií o výrobkoch pre spotrebné výrobky a výživové produkty pomocou normalizovanej európskej aplikácie, čím sa umožní používateľsky ústretovejší prístup a zabezpečia dodatočné informácie o produktoch a výrobnom reťazci (odporúčanie EPO1 č. 42 a 43 a diskusia v pracovnej skupine);

Európska demokracia

36. Návrh: Účasť a informovanosť občanov a mládež

Ciel: Zvýšiť účasť občanov a zapojenie mládeže do demokracie na úrovni Európskej únie s cieľom rozvíjať „plnú občiansku skúsenosť“ Európanov, zabezpečiť, aby bol ich hlas vypočutý aj v období medzi voľbami a aby bola účasť účinná. Preto by sa pri každej téme mala zvážiť najvhodnejšia forma účasti, napríklad:

1. Zlepšiť účinnosť existujúcich a rozvoj nových mechanizmov účasti občanov v súlade s *acquis* EÚ prostredníctvom lepšieho informovania o nich. Všetky informácie o participatívnych oblastiach by mali byť ideálne zhrnuté⁹² na integrovanom oficiálnom webovom sídle s rôznymi funkciami.⁹³ Mal by sa vytvoriť mechanizmus na monitorovanie politických a legislatívnych iniciatív, ktoré vyplynuli z procesov participatívnej demokracie;⁹⁴ Participatívne mechanizmy by mali byť inkluzívne a ich komunikácia by mala byť schopná osloviť rôznorodú verejnosť. Pozornosť by sa mala venovať obsahu, témam a moderátorským zručnostiam. Mali by obsahovať analýzu vplyvu diskutovaných politík, okrem iného na ženy a zraniteľné osoby.⁹⁵
2. Zvýšiť frekvenciu online a offline interakcií medzi inštitúciami EÚ a jej občanmi prostredníctvom rôznych spôsobov interakcie s cieľom zabezpečiť, aby sa občania mohli zúčastňovať na procese tvorby politiky EÚ s cieľom vyjadriť svoje názory a získať spätnú väzbu, a vytvorenie charty pre úradníkov EÚ o účasti občanov;⁹⁶
3. Ponúknuť používateľsky ústretovú digitálnu platformu, kde si občania môžu vymieňať nápady, predkladať otázky zástupcom inštitúcií EÚ a vyjadrovať svoje názory na dôležité záležitosti EÚ a legislatívne návrhy, najmä pokiaľ ide o mládež. Platforma by mala umožniť aj online prieskumy verejnej mienky;⁹⁷
4. Zlepšiť a zefektívniť existujúce mechanizmy na európskej, vnútroštátnej a miestnej úrovni s cieľom zvýšiť ich bezpečnosť, prístupnosť, viditeľnosť a inkluzívnosť;⁹⁸
5. Zapojiť organizovanú občiansku spoločnosť, regionálne a miestne orgány a existujúce štruktúry, ako je Európsky hospodársky a sociálny výbor (EHSV) a Výbor regiónov (VR)⁹⁹, do procesu účasti občanov;¹⁰⁰
6. Vytvoriť systém miestnych zástupcov EÚ, aby sa zmenšila vzdialenosť medzi inštitúciami EÚ a európskymi občanmi;¹⁰¹
7. Pravidelne organizovať občianske zhromaždenia na základe právne záväzných právnych predpisov EÚ. Účastníkov treba vyberať náhodne a používať kritériá reprezentatívnosti a účasť treba stimulovať. V prípade potreby sa poskytne podpora odborníkov, aby členovia zhromaždenia mali dostatok

⁹² Zmeny PS 3A a 3B.

⁹³ Odporúčanie EPO2 č. 32, 37, národné panely BE, FR a NL.

⁹⁴ FR národný panel.

⁹⁵ Zmena PS 8, kratšie znenie.

⁹⁶ Odporúčanie EPO2 č. 29.

⁹⁷ Odporúčanie EPO2 19, 32, národné panely BE a FR a DK zástupca pre národné podujatia.

⁹⁸ BE národný panel.

⁹⁹ Zmena PS 7B.

¹⁰⁰ BE národný panel.

¹⁰¹ Záverečná správa spoločnosti Kantar, s. 85.

informácií na diskusie. Ak inštitúcie ich výsledky nezohľadnia, malo by to byť riadne odôvodnené.¹⁰² Účasť a predchádzajúce zapojenie občanov a občianskej spoločnosti je dôležitým základom pre politické rozhodnutia, ktoré majú prijať volení zástupcovia. EÚ je založená na zastupiteľskej demokracii: prostredníctvom volieb do Európskeho parlamentu občania dávajú jasný mandát svojim zástupcom a nepriamo sa vyjadrujú k politikám EÚ.¹⁰³

8. Poskytovať väčšiu finančnú a inú štrukturálnu podporu občianskej spoločnosti, najmä mládežníckej občianskej spoločnosti, a podporovať miestne orgány pri zriaďovaní miestnych rád mládeže;¹⁰⁴ to by sa dalo dosiahnuť prostredníctvom osobitného piliera v európskom akčnom pláne pre demokraciu, ktorý by zahŕňal zapojenie občianskej spoločnosti a sociálnych partnerov, a prostredníctvom osobitnej stratégie pre občiansku spoločnosť;¹⁰⁵
9. Zaviesť posudzovanie právnych predpisov s ohľadom na mládež vrátane posúdenia vplyvu a konzultačného mechanizmu so zástupcami mladých ľudí, ak sa právne predpisy považujú za predpisy s vplyvom na mladých ľudí;¹⁰⁶
10. Posilniť spoluprácu medzi zákonodarcami EÚ a organizáciami občianskej spoločnosti s cieľom využiť prepojenie medzi rozhodujúcimi činiteľmi a občanmi, ktoré vytvoria organizácie občianskej spoločnosti.¹⁰⁷
11. Zhrnúť prvky účasti občanov v Charte EÚ pre zapojenie občanov do záležitostí EÚ.

37. Návrh: Účasť a informovanosť občanov a mládež

Cieľ: **Zabezpečiť, aby bola Európska únia zrozumiteľnejšia a prístupnejšia, a posilniť¹⁰⁸ spoločnú európsku identitu, a to najmä prostredníctvom:**

1. Zaručenia minimálnej úrovne vzdelania o EÚ, a najmä o jej demokratických procesoch vrátane histórie európskej integrácie a európskeho občianstva. Ľudia všetkých vekových kategórií by mali mať možnosť využívať takéto programy, ktoré by mali byť navrhnuté pútavým spôsobom primeraným veku, napríklad prostredníctvom vypracovania osobitných programov a vzdelávacieho materiálu pre deti a školy;¹⁰⁹ a organizácie občianskej spoločnosti pôsobiace v oblasti neformálneho vzdelávania;¹¹⁰
2. Zabezpečenia toho, aby boli spoľahlivé informácie o EÚ ľahko a inkluzívnym spôsobom prístupné všetkým občanom. Inštitúcie EÚ by mali vo svojej komunikácii používať prístupnejší jazyk a vyhýbať sa používaniu byrokratických výrazov a zároveň zachovať kvalitu a odbornosť daných informácií a prispôbiť informácie rôznym komunikačným kanálom a profilom publika.¹¹¹ Malo by sa zväziť napríklad vytvorenie mobilnej aplikácie, v ktorej by sa informácie o politikách EÚ uvádzali v

¹⁰² Odporúčanie EPO2 č. 39, BE národný panel 3.

¹⁰³ Zmena PS 10A, kratšie znenie.

¹⁰⁴ Zástupca DK pre národné podujatia.

¹⁰⁵ Zmena PS 54C.

¹⁰⁶ Zástupca DK pre národné podujatia.

¹⁰⁷ Zástupca DK pre národné podujatia.

¹⁰⁸ Zmena PS 15 A, kompromisné znenie.

¹⁰⁹ Odporúčanie EPO2 č. 24, 36, 38, národný panel BE.

¹¹⁰ Zmena PS 16 C.

¹¹¹ EPO2 33, národné panely BE, FR a NL.

zrozumiteľnom jazyku.¹¹² Osobitné úsilie by sa malo vynaložiť na oslovenie mladých ľudí prostredníctvom digitálnych médií, mládežníckych hnutí a rôznych „veľvyslancov“ (organizácií a jednotlivcov), ktorí budú vysvetľovať¹¹³ projekt EÚ;¹¹⁴

3. Väčšieho využívania umelej inteligencie a prekladateľských technológií na obchádzanie¹¹⁵ jazykových bariér,¹¹⁶ zabezpečenie prístupnosti a použiteľnosti všetkých digitálnych nástrojov pre osoby so zdravotným postihnutím;¹¹⁷
4. Obrany a podpory slobodných, pluralistických a nezávislých médií a nabádania médií vrátane verejnoprávnych vysielateľov a verejných spravodajských agentúr a európskych médií, aby sa pravidelnejšie zaoberali európskymi záležitosťami, a zároveň rešpektovania ich slobody a nezávislosti, aby sa zabezpečilo pravidelné a komplexné pokrytie vo všetkých členských štátoch EÚ;¹¹⁸ zintenzívnenia boja proti dezinformáciám a zahraničným zásahom a zabezpečenia ochrany novinárov;¹¹⁹
5. Priblíženia Európy občanom zlepšením¹²⁰ kontaktných miest a špecializovaných centier (Houses of Europe) na miestnej úrovni s cieľom poskytovať zdroje, informácie a poradenstvo občanom v otázkach EÚ, ako aj počúvať ich obavy a zapájať sa do diskusií so združeniami s cieľom pomôcť šíriť názory občanov na európskej úrovni;¹²¹
6. Podniknutia ďalších krokov na posilnenie spoločnej identity Európanov, napríklad prostredníctvom fondu EÚ na podporu online a offline interakcií (t. j. výmenných programov, panelov, stretnutí) s krátkym i dlhším trvaním medzi občanmi EÚ, vytvorenia spoločných športových podujatí a tímov alebo uzákonenia Dňa Európy (9. máj) ako ďalšieho¹²² európskeho sviatku pre všetkých občanov EÚ.¹²³

38. Návrh: Demokracia a voľby

Cieľ: Posilniť európsku demokraciu posilnením jej základov, zvýšením účasti na voľbách do Európskeho parlamentu, podporou nadnárodnej diskusie o európskych otázkach a zabezpečením silného prepojenia medzi občanmi a ich volenými zástupcami, a to najmä prostredníctvom:

1. Zabezpečenia ochrany hodnôt EÚ stanovených v zmluvách vrátane zásad právneho štátu a silného sociálneho modelu¹²⁴, ktoré sú jadrom európskej demokracie. Európska únia by vo vzťahu k vonkajším krajinám v prvom rade mala posilniť spoločné demokratické hodnoty na svojich hraniciach. Až po

¹¹² EPO2 26.

¹¹³ Zmena PS 17.

¹¹⁴ BE národný panel.

¹¹⁵ Zmena PS 18A.

¹¹⁶ Odporúčanie EPO2 č. 25.

¹¹⁷ Zmena PS 18B.

¹¹⁸ Odporúčanie EPO2 č. 31, národné panely BE a NL.

¹¹⁹ Zmeny 19A na 19A, zmena formulácie tak, aby zodpovedala textu.

¹²⁰ Zmena PS 21, kompromis.

¹²¹ Národné panely BE a FR.

¹²² Zmena PS 23B.

¹²³ Odporúčanie EPO2 č. 27, BE národný panel.

¹²⁴ Zmena PS 25C.

dosiahnutí tohto cieľa môže byť Európska únia prostredníctvom diplomacie a dialógu vyslancom nášho demokratického modelu v krajinách, ktoré sú pripravené a ochotné ho uplatňovať.¹²⁵

2. Prípravy celoeurópskeho referenda, ktoré by inicioval Európsky parlament, vo výnimočných prípadoch vo veciach, ktoré sú osobitne dôležité pre všetkých európskych občanov;¹²⁶
3. Zmeny volebných predpisov EÚ s cieľom harmonizovať volebné podmienky (vek voličov, dátum volieb, požiadavky na volebné obvody, kandidátov, politické strany a ich financovanie) pre voľby do Európskeho parlamentu, ako aj prostredníctvom posunu smerom k voľbám na základe celoeurópskeho zoznamu alebo s „nadmárodnými zoznamami“¹²⁷ s kandidátmi z viacerých členských štátov, pričom sa zohľadnia¹²⁸ názory občanov v členských štátoch EÚ na túto otázku.¹²⁹
 - Niektorí poslanci Európskeho parlamentu by mali byť volení na základe celoeurópskeho zoznamu a zvyšok by sa mal voliť v členských štátoch;¹³⁰
 - Táto reforma by sa mala zamerať aj na uľahčenie možností digitálneho hlasovania¹³¹ a zaručenie účinných hlasovacích práv pre osoby so zdravotným postihnutím.¹³²
4. Posilnenia väzieb medzi občanmi a ich volenými zástupcami pri zohľadnení vnútroštátnych špecifík a túžby občanov byť bližšie k nim a pocitu, že ich obavy vedú ku konkrétnym krokom volených zástupcov v Európskom parlamente a národných parlamentoch.¹³³ Je to však univerzálny problém a mali by sa angažovať ľudia všetkých vekových kategórií,¹³⁴
 - Európski občania by mali mať väčšie slovo v tom, kto je zvolený za predsedu Komisie. To by sa mohlo dosiahnuť buď priamou voľbou predsedu Komisie¹³⁵, alebo systémom vedúceho kandidáta¹³⁶;

¹²⁵ Odporúčanie EPO č. 14.

¹²⁶ Odporúčanie EPO č. 18. Pozn.: Zástupcovia občanov vysvetlili, že by sa mal starostlivo implementovať a používať.

¹²⁷ Zástupcovia Európskej komisie vysvetlili, že by sa mali zaviesť po prechodnom období, aby sa veci neunáhli.

¹²⁸ Zmeny PS 28 E,G,H.

¹²⁹ Odporúčanie 16 EPO2, NL národný panel 20, národný panel bol rozdelený, pokiaľ išlo o „nadmárodné zoznamy“.

¹³⁰ Na základe odporúčania EPO2 č. 16, diskusia v pracovnej skupine.

¹³¹ Odporúčanie EPO2 č. 19 a MDP.

¹³² Európsky hospodársky a sociálny výbor.

¹³³ Zmena PS 32B.

¹³⁴ Odporúčanie EPO2 č. 36, národné panely BE a FR.

¹³⁵ FR národný panel („voľba predsedu Európskej komisie vo všeobecných voľbách“), MDP (*Záverečná správa spoločnosti Kantar: Skupina príspevkov diskutuje o priamej voľbe predsedu Komisie občanmi*).

¹³⁶ Pozícia EP: *Za predsedu Európskej komisie by mal byť zvolený hlavný kandidát európskej politickej strany, ktorá získala najvyšší podiel hlasov vo voľbách do Európskeho parlamentu, ktorého môže podporiť väčšina poslancov Európskeho parlamentu. V prípade, že nie je možné dosiahnuť koalíčnú väčšinu, úloha by sa mala prideliť ďalšiemu hlavnému kandidátovi. Na tento účel môžu európske politické strany nominovať kandidátov na funkciu predsedu Komisie. Pán Paulo Rangel: v záujme posilnenia procesu hlavného kandidáta by sa mali pozície Európskeho parlamentu a Európskej rady vymeniť, čo znamená zmenu zmlúv: predsedu Komisie navrhne Parlament a schváli Rada. MDP (*Záverečná správa spoločnosti Kantar: „Skupina príspevkov diskutuje o voľbe predsedu Komisie a menovaní komisárov vrátane systému hlavných kandidátov*). EYE, s. 23: „Kandidáti na predsedu Komisie by sa nemali vyberať na základe zákulisných rokovaní medzi víťaznými stranami. Mali by sme presadiť tzv. systém hlavných kandidátov, v ktorom každá strana pred volebnou kampaňou oznámi svojho kandidáta na predsedu Komisie v prípade, že táto strana získa väčšinu. Prostredníctvom aktívnej účasti na kampani a priamej interakcie s občanmi by budúci predseda mohol byť užšie prepojený s európskym obyvateľstvom.“ a diskusia pracovnej skupiny.*

- Európsky parlament by mal mať právo legislatívnej iniciatívy s cieľom navrhnúť¹³⁷ témy, o ktorých sa má diskutovať, a následne prijať potrebné texty s cieľom nadviazať na odporúčania vyplývajúce z diskusií;¹³⁸
- Európsky parlament by mal rozhodovať o rozpočte EÚ, keďže to je právom parlamentov na vnútroštátnej úrovni;¹³⁹
- Zabezpečenia, aby sa politické strany, organizácie občianskej spoločnosti a odborové zväzy angažovali viac a boli dostupnejšie, aby sa občania viac zapájali do európskej demokracie.¹⁴⁰ Prispelo by to aj k podnecovaniu začleňovania tém EÚ do verejných diskusií prostredníctvom politických strán, organizovanej občianskej spoločnosti a sociálnych partnerov, a to nielen počas európskych volieb, ale aj pred vnútroštátnymi, regionálnymi a miestnymi voľbami.¹⁴¹ Demokracia je stelesnená v inštitúciách a v spoločnosti ako celku, a to aj na pracovisku prostredníctvom úlohy sociálnych partnerov.¹⁴²

39. Návrh: Rozhodovací proces EÚ

Cieľ: Zlepšiť rozhodovací proces EÚ s cieľom zabezpečiť schopnosť EÚ konať, pričom sa zohľadnia záujmy všetkých členských štátov a zaručí sa transparentný a zrozumiteľný proces pre občanov, a to najmä prostredníctvom:

1. Prehodnotenia pravidiel rozhodovania a hlasovania v inštitúciách EÚ so zameraním na otázku jednomyseľného hlasovania, ktoré veľmi sťažuje dosiahnutie dohody, s cieľom zabezpečiť spravodlivý výpočet váh pre hlasovanie, aby sa chránili záujmy malých krajín;¹⁴³
 - V oblasti všetkých otázok, o ktorých sa rozhoduje jednomyseľne, by sa o nich malo rozhodovať kvalifikovanou väčšinou. Jedinými výnimkami by malo byť prijímanie nových členských štátov do EÚ a zmeny týkajúce sa základných zásad EÚ, ako sa stanovujú v článku 2 Zmluvy o EÚ a v Charte základných práv Európskej únie.¹⁴⁴
2. Zabezpečenia transparentnosti rozhodovania s cieľom umožniť nezávislým pozorovateľom – občanom pozorne sledovať rozhodovací proces, zaručiť širšie¹⁴⁵ právo na prístup k dokumentom a na tomto základe rozvíjať silnejšie väzby a posilnený dialóg medzi občanmi a inštitúciami EÚ;¹⁴⁶
 - EÚ musí zlepšiť transparentnosť svojho rozhodovacieho procesu a inštitúcií. Napríklad zasadnutia Rady a Európskeho parlamentu vrátane hlasovania v nich by sa mali vysielat' online

¹³⁷ Zmena PS 34C.

¹³⁸ BE národný panel (3.2), FR národný panel (11), – MDP (Záverečná správa spoločnosti Kantar: „*Pokiaľ ide o Európsky parlament, prispievatelia najčastejšie žiadajú, aby mu bola udelená skutočná právomoc legislatívnej iniciatívy*“).

¹³⁹ Rada tento návrh nepokladá za návrh založený na odporúčaní občanov. Preto nie je v súlade s dohodnutou metodikou.

¹⁴⁰ MDP (Záverečná správa spoločnosti Kantar: „*Podľa iného príspevku by sa strany mali stať prístupnejšími pre ľudí z rôznych kultúrnych alebo sociálno-ekonomických prostredí*“).

¹⁴¹ Výbor regiónov v PS.

¹⁴² Zmena PS 38, kompromisné znenie.

¹⁴³ Odporúčanie EPO2 č. 20.

¹⁴⁴ Odporúčanie EPO4 č. 21.

¹⁴⁵ Zmena PS 43.

¹⁴⁶ Odporúčanie EPO2 č. 34, NL národný panel.

rovnakým spôsobom. To by umožnilo zainteresovaným občanom sledovať tvorbu politík EÚ a brať politikov a tvorcov politík na zodpovednosť,¹⁴⁷ právo Európskeho parlamentu na vyšetrovanie by sa malo posilniť;

- Rozhodovací proces EÚ by sa mal ďalej rozvíjať, aby sa viac zapájali národní, regionálni a miestni zástupcovia, sociálni partneri a organizovaná občianska spoločnosť.¹⁴⁸ Mala by sa posilniť medziparlamentná spolupráca a dialóg. Národné parlamenty by mali byť tiež užšie zapojené do legislatívneho postupu Európskeho parlamentu, napr. prostredníctvom účasti na vypočutiach.¹⁴⁹ Lepšie zapojenie nižšej ako celoštátnej úrovne a Výboru regiónov navyše pomáha lepšie zohľadniť skúsenosti získané pri vykonávaní práva EÚ.¹⁵⁰
3. Zváženia zmeny názvov inštitúcií EÚ s cieľom objasniť ich funkcie a príslušnú úlohu v rozhodovacom procese EÚ pre občanov,¹⁵¹
 - Rozhodovací proces EÚ by mal byť založený na jasnejšej a zrozumiteľnejšej štruktúre, ktorá by sa mala podobať vnútroštátnym systémom¹⁵² a mala by výslovne odrážať rozdelenie právomocí medzi európskymi inštitúciami a členskými štátmi;¹⁵³
 - Napríklad Rada EÚ by sa mohla nazývať Senát EÚ a Európska komisia by sa mohla nazývať Výkonná komisia EÚ.¹⁵⁴
 4. Posilnenia realizačných kapacít Európskej únie v kľúčových dôležitých oblastiach;¹⁵⁵
 5. Zabezpečenia riadnych mechanizmov a procesov občianskeho a sociálneho dialógu na každom stupni rozhodovacieho procesu EÚ, od posúdenia vplyvu až po navrhovanie a vykonávanie politík.¹⁵⁶
 6. Reformovania spôsobu fungovania Európskej únie lepším zapojením sociálnych partnerov a organizovanej občianskej spoločnosti. Posilnenie existujúcich štruktúr s cieľom lepšie zohľadniť potreby a očakávania občanov EÚ v rozhodovacom procese vzhľadom na ich význam v európskom demokratickom živote. V tomto rámci posilniť inštitucionálnu úlohu EHSV a posilniť jeho postavenie ako sprostredkovateľa a garanta činností participatívnej demokracie, ako je štruktúrovaný dialóg s organizáciami občianskej spoločnosti a občianske panely. Angažovaná občianska spoločnosť má zásadný význam pre demokratický život Európskej únie.¹⁵⁷

¹⁴⁷ Diskusia v pracovnej skupine, odporúčanie EPO2 č. 34, NL národný panel, MPD (záverečná správa spoločnosti Kantar: „Podporuje sa zvýšená transparentnosť a väčšie zapojenie občanov“ v rozhodovacom procese EÚ.

¹⁴⁸ Diskusia v pracovnej skupine (prezentácia národných parlamentov a Výboru regiónov).

¹⁴⁹ Zmena PS 45C.

¹⁵⁰ Zmena PS 46B.

¹⁵¹ Odporúčanie EPO2 č. 15.

¹⁵² Diskusia pracovnej skupiny založená na potrebe vyjadrenej v odporúčaní EPO2 č. 15 „objasniť funkcie inštitúcií EÚ“, MDP (záverečná správa spoločnosti Kantar: „Existujú aj (...) návrhy na prehĺbenie dvojkomorového legislatívneho systému v EÚ“).

¹⁵³ Zmena PS 48B.

¹⁵⁴ Odporúčanie EPO2 č. 15.

¹⁵⁵ Diskusie v pracovnej skupine.

¹⁵⁶ Zmena PS 52A.

¹⁵⁷ EHSV, kompromisné znenie.

27. 4. 2022

7. Opätovného otvorenia diskusie o ústave, v prípade potreby, s cieľom pomôcť lepšie konať v súlade s našimi hodnotami. Ústava by mohla byť presnejšia a mohli by sa zapojiť občania a dohodnúť sa pravidlá procesu rozhodovania.¹⁵⁸

40. Návrh: SUBSIDIARITA

1. Aktívna subsidiarita a viacúrovňové riadenie sú kľúčové zásady a základné prvky fungovania EÚ a demokratickej zodpovednosti;¹⁵⁹
2. EÚ by mala preskúmať mechanizmus umožňujúci národným parlamentom posúdiť, či nové legislatívne návrhy na európskej úrovni nezasahujú do ich zákonných právomocí a zaručiť možnosť navrhnuť legislatívnu iniciatívu na európskej úrovni. Takéto mechanizmy by sa mali rozšíriť aj na všetky regionálne parlamenty v rámci EÚ, ktoré majú legislatívnu právomoc;¹⁶⁰
3. Reforma Výboru regiónov tak, aby ponúkal primerané spôsoby dialógu pre regióny, mestá a obce alebo sa posilnila jeho úloha¹⁶¹ v inštitucionálnej štruktúre, ak ide o záležitosti s územným vplyvom;¹⁶²
4. Systematické používanie definície subsidiarity, na ktorej sa spoločne dohodli všetky inštitúcie EÚ, by mohlo pomôcť objasniť, či sa rozhodnutia musia prijímať na európskej, národnej alebo regionálnej úrovni.¹⁶³
5. Sociálni partneri a organizovaná občianska spoločnosť by mali byť lepšie zapojení do rozhodovacieho procesu vzhľadom na ich význam v európskom demokratickom živote. Angažovaná spoločnosť má zásadný význam pre demokratický život Európskej únie.¹⁶⁴

Vyzývame inštitúcie Európskej únie, aby sa závery tejto pracovnej skupiny stali skutočnosťou a účinne ich uplatňovali. To by sa mohlo uskutočniť prostredníctvom možností, ktoré už poskytuje Lisabonská zmluva, a v prípade potreby aj prostredníctvom žiadosti o začatie európskeho konventu.¹⁶⁵

¹⁵⁸ Odporúčanie EPO č. 35, FR národný panel, plus spojené zmeny PS 51C,D.

¹⁵⁹ Zmena PS 53D.

¹⁶⁰ Diskusia v pracovnej skupine, národné parlamenty.

¹⁶¹ Diskusia v pracovnej skupine, VR a EHSV; záverečná správa spoločnosti Kantar, s. 85.

¹⁶² Zmena PS 58B.

¹⁶³ Zmena PS 59B.

¹⁶⁴ Diskusia v pracovnej skupine, sociálni partneri a niekoľko ďalších členov.

¹⁶⁵ Zmena PS 63A, kompromisné znenie.

Migrácia

41. Návrh: Legálna migrácia¹⁶⁶

Cieľ: Posilniť úlohu EÚ v oblasti legálnej migrácie:

Opatrenia:

1. Začatie komunikačnej kampane na celoeurópskej úrovni s cieľom zvýšiť povedomie európskych občanov o sieti EURES (Európske služby zamestnanosti), imigračnom portáli EÚ a nástroji EÚ na stanovenie profilu zručností štátnych príslušníkov tretích krajín a dosiahnuť, aby ich častejšie využívali podniky v EÚ pri nábore (odporúčanie 6).
2. Vytvorenie európskeho subjektu pre prístup migrantov na trh práce EÚ alebo alternatívne rozšírenie právomocí Európskej siete pre spoluprácu služieb zamestnanosti (EURES), napríklad zlepšenie projektov partnerstva talentov (odporúčanie 7 a diskusia pracovnej skupiny) s možnosťou online zosúladenia ponuky zručností a dopytu po nich v krajine odchodu na základe hodnotiacich kritérií (odporúčanie 9 a diskusia pracovnej skupiny). EÚ by mala nabádať členské štáty, aby zjednodušili proces prijímania a integrácie legálnych migrantov a ich prístup na trh práce EÚ prostredníctvom lepšej interoperability medzi rôznymi príslušnými správnymi orgánmi (diskusia v PS).
3. Zlepšenie fungovania a vykonávania smernice o „modrej karte“ s cieľom prilákať príslušné kvalifikácie, ktoré hospodárstvo EÚ potrebuje (odporúčanie 7 a diskusia pracovnej skupiny), pričom sa zohľadní riziko úniku mozgov (ako v opatrení 1 návrhu 42).
4. Podpora konvergenencie pracovných podmienok smerom nahor v celej únii s cieľom bojovať proti nerovnostiam v pracovných podmienkach a zabezpečiť účinnú politiku EÚ v oblasti migrácie pracovnej sily a pracovných práv. V tejto súvislosti posilniť úlohu odborových zväzov na vnútroštátnej a nadnárodnej úrovni (odporúčanie 28 a diskusia pracovnej skupiny) v spolupráci s organizáciami zamestnávateľov (plenárna diskusia).
5. Zvýšenie úsilia o informovanie a vzdelávanie občanov členských štátov o témach súvisiacich s migráciou a integráciou (odporúčanie 30 a odporúčanie LT 9 a diskusia pracovnej skupiny).

42. Návrh: Neregulárna migrácia¹⁶⁷

Cieľ: Posilniť úlohu EÚ v boji proti všetkým formám neregulárnej migrácie a posilniť ochranu vonkajších hraníc Európskej únie pri súčasnom dodržiavaní ľudských práv:

Opatrenia:

1. Aktívne sa zúčastňovať na hospodárskom a sociálnom rozvoji krajín mimo Európskej únie, , napr. prostredníctvom zmlúv o partnerstve, odkiaľ je vysoký odliv migrantov, s cieľom bojovať proti migrácii v jej základných príčinách vrátane zmeny klímy. Tieto opatrenia by mali byť transparentné a mali by

¹⁶⁶ Odporúčania občanov, ktoré sú hlavným zdrojom návrhu: Európska panelová diskusia občanov 4 (EPO4) 6, 7, 9, 28, 30; Litva 9.

¹⁶⁷ Odporúčania občanov, ktoré sú hlavným zdrojom návrhu: Európska panelová diskusia občanov 4 (EPO4) 8, 27, Litva 10, Holandsko 3.

mať hmatateľné výsledky s merateľnými účinkami, o ktorých by mali byť občania EÚ jasne informovaní. (odporúčanie 27 a odporúčanie NL 3 a diskusia pracovnej skupiny).

2. Zabezpečenie ochrany všetkých vonkajších hraníc zlepšením transparentnosti a zodpovednosti agentúry Frontex a posilnením jej úlohy (odporúčanie č. 8 a diskusia pracovnej skupiny) a prispôsobenie právnych predpisov EÚ s cieľom riešiť súčasné výzvy neregulárnej migrácie, ako je prevádzachstvo, obchod s ľuďmi, sexuálne vykorisťovanie, hybridné útoky krajín, ktoré z migrantov robia svoj nástroj, a porušovanie ľudských práv (odporúčanie LLT 10 a diskusia pracovnej skupiny).

43. Návrh: neregulárna migrácia¹⁶⁸ a)

Cieľ: Jednotné uplatňovanie spoločných pravidiel týkajúcich sa prvého prijatia migrantov vo všetkých členských štátoch:

Opatrenia:

1. Zavedenie legislatívnych opatrení EÚ na zaručenie bezpečnosti a zdravia všetkých migrantov, najmä tehotných žien, detí a maloletých bez sprievodu a všetkých zraniteľných ľudí (odporúčania 10 a 38 a diskusia pracovnej skupiny).
2. Zvýšenie finančnej, logistickej a operačnej podpory EÚ, aj pre miestne orgány, regionálne vlády a organizácie občianskej spoločnosti pre riadenie prvého prijatia, ktoré by viedlo k nožnej integrácii utečencov a regulárnych migrantov v EÚ alebo repatriácii neregulárnych migrantov (odporúčanie 35 a diskusia pracovnej skupiny).

44. Návrh: Azyl, integrácia¹⁶⁹

Cieľ: Posilniť úlohu EÚ a reformovať európsky azylový systém založený na zásadách solidarity a spravodlivého podielu zodpovednosti:

Opatrenia:

1. Prijatie spoločných pravidiel EÚ týkajúcich sa postupov posudzovania žiadostí o medzinárodnú ochranu v členských štátoch, ktoré sa budú uplatňovať jednotne na všetkých žiadateľov o azyl. Tieto postupy budú musieť rešpektovať ľudskú dôstojnosť a medzinárodné právo (odporúčanie 29 a odporúčania IT 3.8 a 4.4 s. 15 a diskusia v PS). Keďže do prijímania žiadateľov o azyl sú zapojení rôzni aktéri na vnútroštátnej úrovni, EÚ by mala nabádať členské štáty, aby tento proces zjednodušili a urýchlili prostredníctvom lepšej interoperability medzi rôznymi príslušnými správnymi orgánmi a aby vytvorili jedinečné kontaktné miesto (jedno kontaktné miesto alebo miesto vstupu) pre žiadateľov o azyl s cieľom zefektívniť vnútroštátne administratívne postupy (odporúčanie 37 a diskusia v PS).
2. Revízia dublinského systému s cieľom zaručiť solidaritu a spravodlivý podiel zodpovednosti vrátane prerozdelenia migrantov medzi členské štáty; mohli by sa zväžiť aj ďalšie formy podpory (odporúčania

¹⁶⁸ Odporúčania občanov, ktoré sú hlavným zdrojom návrhu: Európska panelová diskusia občanov 4 (EPO 4) 10, 35, 38.

¹⁶⁹ Odporúčania občanov, ktoré sú hlavným zdrojom návrhu: Európska panelová diskusia občanov 4 (EPO 4) 29, 31, 33, 36, 37, 38, 39, 40; Taliansko 3.8 a 4.4 (s. 15) a 5.6 (s. 11), Litva 2 a 3, Holandsko 1 a 2.

33, 36, 37, 40; odporúčania LT 2; odporúčania IT 3.8 (s. 15) a odporúčanie NL 2 a diskusia pracovnej skupiny a plenárne zasadnutie).

3. Posilniť minimálne normy pre prijímanie žiadateľov o azyl stanovené v smernici 2013/33/EÚ prostredníctvom prísnejších legislatívnych opatrení na zlepšenie prijímacích zariadení a ubytovania. (odporúčanie EPO 31 a odporúčanie IT 5.6 (s. 11) a diskusia pracovnej skupiny).
4. Osobitná pozornosť by sa mala venovať tehotným ženám, deťom a najmä maloletým osobám bez sprievodu (odporúčanie 38 a diskusia pracovnej skupiny).
5. Posilnenie a zvýšenie finančných a ľudských zdrojov, ako aj riadiacich kapacít pre Agentúru EÚ pre azyl, aby mohla koordinovať a riadiť relokáciu žiadateľov o azyl v rámci členských štátov EÚ s cieľom dosiahnuť spravodlivé prerozdelenie (odporúčania 36, 37 a odporúčanie LT 3 a diskusia PS).

45. Návrh: Azyl, integrácia¹⁷⁰ a)

Cieľ: Zlepšiť integračné politiky vo všetkých členských štátoch:

Opatrenia:

1. EÚ, a to aj so zapojením miestnych a regionálnych orgánov a s príspevkom organizácií občianskej spoločnosti, zabezpečuje, aby sa každý žiadateľ o azyl a utečenec počas konania o pobyte zúčastnil na jazykových kurzoch, integračných kurzoch, odbornej príprave a činnostiach (odporúčanie 32 a odporúčanie FR 13 a diskusia pracovnej skupiny a plenárne zasadnutie).
2. Žiadateľom o azyl s príslušnými kvalifikáciami by sa mal povoliť prístup na trh práce v celej EÚ, ak je to možné, s cieľom posilniť ich sebestačnosť (odporúčanie 7 a diskusia pracovnej skupiny).

¹⁷⁰ Odporúčania občanov, ktoré sú hlavným zdrojom návrhu: Európska panelová diskusia občanov 4 (EPO4) č. 7 a 32, Francúzsko zmena 13.

Vzdelávanie, kultúra, mládež a šport

46. Návrh: Vzdelávanie

Ciel: EÚ a jej členské štáty by sa mali usilovať o vytvorenie inkluzívneho európskeho vzdelávacieho priestoru do roku 2025, v ktorom budú mať všetci občania rovnaký prístup ku kvalitnému vzdelávaniu a celoživotnému vzdelávaniu, a to aj vo vidieckych a vzdialených oblastiach. Na tento účel by Európska únia a jej členské štáty mali najmä:

Opatrenia:

1. Koordinovať úroveň všetkých rôznych vzdelávacích programov v Európskej únii s akceptovaním vnútroštátneho, regionálneho a miestneho obsahu a vytvoriť užšie väzby medzi vzdelávacími systémami, a to aj organizovaním rovnocennosti diplomov.¹⁷¹ Mal by sa prijať certifikovaný minimálny štandard vzdelávania v základných predmetoch už od základnej školy.¹⁷² Mali by sa zaviesť spoločné právomoci v oblasti vzdelávania, minimálne v oblasti občianskej výchovy, a výkon týchto právomocí zo strany EÚ nesmie brániť členským štátom vo výkone ich právomocí. Odborné tituly a odborná príprava by sa mali validovať a vzájomne uznávať vo všetkých členských štátoch EÚ.¹⁷³ Európska únia by takisto mala presadzovať uznávanie neformálneho vzdelávania¹⁷⁴ a informálneho učenia sa a mládežníckych organizácií, ktoré ho poskytujú, ako aj študijných pobytov v zahraničí.
2. Rozvíjať nadčasové vzdelávanie a celoživotné vzdelávanie v Európe – v súlade s právom na bezplatnú odbornú prípravu na pracovisku pre všetkých so zameraním na tieto témy:
 - Občianska výchova o demokratických procesoch, ako aj o hodnotách EÚ a dejinách Európy.¹⁷⁵ Malo by sa to vypracovať ako spoločný modul, ktorý by sa vyučoval vo všetkých členských štátoch. Mala by sa zlepšiť aj ekonomická gramotnosť ako aspekt lepšieho pochopenia európskeho integračného procesu.¹⁷⁶
 - Digitálne zručnosti.¹⁷⁷
 - STEAM.¹⁷⁸
 - Podnikanie a výskum.
 - Zlepšenie kritického myslenia. Mediálna gramotnosť by sa mala posilniť s cieľom zaistiť bezpečnosť na internete a umožniť občanom v každom členskom štáte nezávisle posúdiť, či je určitá informácia dôveryhodná alebo nie, a identifikovať falošné správy, ale zároveň využívať príležitosti, ktoré internet ponúka. Takéto vzdelávanie by sa malo zahrnúť do výučby na

¹⁷¹ Francúzsky NPO, zmena 6.

¹⁷² Odporúčanie EPO1 č. 37.

¹⁷³ Odporúčanie EPO č. 3. Francúzsky NPO, zmena 6.

¹⁷⁴ Odporúčanie EPO1 č. 41.

¹⁷⁵ Podrobnejšie to obsiahla pracovná skupina pre európsku demokraciu. Pozri odporúčanie EPO2 č. 24 a odporúčania belgického NPO č. 1.1, 1.2 a 2.12 a talianskeho NPO o „politikách začleňovania“.

¹⁷⁶ Odporúčanie talianskeho NPO o „politikách začleňovania“.

¹⁷⁷ Podrobnejšie to obsiahla pracovná skupina pre digitálnu transformáciu. Pozri odporúčania EPO1 č. 8 a 34.

¹⁷⁸ Odporúčanie talianskeho NPO o „podpore mladých ľudí, aby študovali vedecké predmety“.

- základnej škole ako osobitný predmet a malo by sa ponúkať aj v iných verejných priestoroch občanom všetkých vekových kategórií pod vedením špecializovanej organizácie usadenej v EÚ a na základe najlepších postupov vo všetkých členských štátoch. EÚ by mala zaručiť, aby členské štáty používali cielené financovanie na zamýšľaný účel.¹⁷⁹
- Zahrnutie mäkkých zručností do všetkých učebných plánov všetkých predmetov v školách. Pod mäkkými zručnosťami rozumieme: počúvanie druhých, podporu dialógu, odolnosť, porozumenie, rešpekt voči iným a ich uznanie, kritické myslenie, samoštúdium, neustála zvedavosť a zameranie na výsledky.¹⁸⁰
 - Umožniť, aby mali všetci možnosť učiť sa o environmentálnej udržateľnosti a jej prepojení so zdravím. Biodiverzita by sa mala stať povinným predmetom v školách. Toto vzdelávanie by sa malo začať v škole so špecifickými predmetmi, ktoré sa zaoberajú všetkými ekologickými otázkami, a zahŕňať exkurzie s cieľom ukázať relevantné príklady reálneho života, ktoré by sa mali podporiť programom financovania.¹⁸¹
 - Boj proti šikanovaniu a rasizmu.
3. Podpora odbornej prípravy učiteľov¹⁸², aby sa poučili z najlepších postupov a využívali inovačné a kreatívne techniky výučby, ktoré odrážajú vývoj metód výučby vrátane praktických činností, a to aj na základe ponaučení z pandémie COVID-19 a iných druhov kríz, ako aj podpory príležitostí pre mobilitu.¹⁸³
4. S cieľom uspokojiť vzdelávacie potreby všetkých detí a rodín uprednostniť prístup k hardvéru a efektívnemu širokopásmovému pripojeniu.¹⁸⁴
5. Vytvoriť informačnú platformu na výmenu poznatkov a skúseností v rámci celej EÚ, zhromažďovať informácie o nadnárodných vzdelávacích kurzoch a kurzoch odbornej prípravy v EÚ, prezentovať príklady najlepších postupov a ponúknuť občanom príležitosť predstaviť nové nápady na cezhraničnú výmenu. Mal by ponúkať vzdelávacie materiály o zmene klímy, udržateľnosti, environmentálnych otázkach a digitalizácii a poskytovať informácie o existujúcich špecializovaných fórach o kľúčových témach.¹⁸⁵ Mohla by sa sprístupniť spolu s programom financovania na podporu využívania a realizácie informácií na platforme.

47. Návrh: Témy európskej mládeže

Cieľ: EÚ a jej členské štáty sa musia zamerať sa na osobitné potreby mladých ľudí vo všetkých relevantných politikách vrátane regionálnej politiky Európskej únie s cieľom poskytnúť im čo najlepšie

¹⁷⁹ Odporúčania EPO1 č. 33 a 48. Pokryté aj pracovnou skupinou pre digitálnu transformáciu. Pozri odporúčanie EPO1 č. 47 o zdravom používaní internetu.

¹⁸⁰ Odporúčanie EPO1 č. 5.

¹⁸¹ Odporúčania EPO1 č. 15 a 18.

¹⁸² Odporúčanie talianskeho NPO o „Európe vo svete“.

¹⁸³ Odporúčania EPO1 č. 18 a 41 a odporúčanie talianskeho NPO o „investovaní do odbornej prípravy škôliteľov“.

¹⁸⁴ Odporúčanie EPO1 č. 17 presunuté ako celok do pracovnej skupiny pre digitálnu transformáciu.

¹⁸⁵ Odporúčanie EPO1 č. 15. Odporúčanie nemeckého NPO o „Informačnej platforme na výmenu poznatkov a skúseností v celej EÚ“.

podmienky na štúdium a prácu a začať nezávislý život a zároveň ich zapojiť do demokratického života a rozhodovacieho procesu, a to aj na európskej úrovni. Mládežnícke organizácie zohrávajú kľúčovú úlohu. Na dosiahnutie tohto cieľa navrhujeme:

Opatrenia:

1. Ponúknuť mladým ľuďom viac možností a existujúcich programov šampiónov v účasti a zastúpenia v demokratických a rozhodovacích procesoch na všetkých úrovniach, a to aj organizovaním panelových diskusií občanov aj s deťmi (napr. vo veku 10 až 16 rokov) v školách. Európski zástupcovia by sa mohli stretnúť so školákmi vo ich školách s cieľom posilniť blízkosť občanov k Európe a jej pochopenie už od útleho veku.¹⁸⁶ S cieľom zabezpečiť, aby sa na tvorbu všetkých politík na úrovni EÚ nazeralo optikou mládeže, mal by sa vypracovať „test mládeže“ EÚ, aby všetky nové právne predpisy a politiky podliehali posúdeniu vplyvu zameraného na mládež vrátane konzultácií s mladými ľuďmi.
2. Zároveň s posilnením občianskej výchovy a vzdelávania o EÚ by sa malo diskutovať a zväziť hlasovanie vo voľbách do Európskeho parlamentu vo veku od 16 rokov. Národné politické strany by mali zabezpečiť, aby aj mladší kandidáti boli zaradení do ich zoznamov vo voľbách do Európskeho parlamentu.¹⁸⁷
3. Lepšie pripraviť mladých ľudí na vstup do pracovného života, poskytnúť študentom stredných škôl (od 12 rokov) možnosť absolvovať vysokokvalitné monitorovacie návštevy v ziskových a neziskových organizáciách v úzkej spolupráci medzi školami, miestnymi samosprávami a príslušnými organizáciami a podnikmi.¹⁸⁸ Tieto návštevy by sa mali považovať za súčasť širšieho procesu profesijného poradenstva vo formálnom vzdelávaní, aby mladí ľudia mohli mať prvý kontakt s profesionálnym pracovným prostredím s cieľom získať profesijnú orientáciu a/alebo zväziť, že sa stanú podnikateľmi.
4. Významnejšie financovanie EÚ v rámci nástroja NextGenerationEU by sa malo venovať aj vykonávaniu posilnenej európskej záruky pre mladých ľudí vrátane väčšieho záväzku, lepšieho dosahu, zlepšenia kvality ponuky, financovania a opatrení všetkých členských štátov, a príslušných úrovní zainteresovaných orgánov. Vzhľadom na odborné znalosti mládežníckych organizácií o potrebách mladých ľudí by národné vlády mali úzko spolupracovať s týmito organizáciami, aby sa zabezpečilo čo najúčinnejšie poskytovanie záruky.
5. Zabezpečiť, aby stáže a pracovné miesta mladých ľudí dodržiavali normy kvality vrátane odmeňovania, skončovať s minimálnymi mzdami mladých ľudí a akýmkoľvek inými diskriminačnými ustanoveniami pracovného práva špecifickými pre mladých ľudí, ako aj zakázať prostredníctvom právneho nástroja neplatené stáže na trhu práce a mimo formálneho vzdelávania.¹⁸⁹
6. Zabezpečiť primeranú životnú úroveň mladých ľudí vrátane prístupu k sociálnej ochrane a bývaniu. Mladí ľudia by mali mať rovnaký prístup k sociálnej ochrane ako ostatné vekové skupiny. Mal by sa

¹⁸⁶ Odporúčanie belgického NPO č. 6.1., francúzsky NPO, zmena 7.

¹⁸⁷ Odporúčanie belgického NPO č. 7.2.

¹⁸⁸ Odporúčanie EPO 1 č. 4.

¹⁸⁹ Návrh na doplnenie odporúčaní EPO1 č. 1 a 30, na ktoré sa vzťahuje pracovná skupina pre silnejšie hospodárstvo, sociálnu spravodlivosť a pracovné miesta.

takisto uľahčiť prístup k cenovo dostupnému bývaníu pre mladých ľudí, a to aj prostredníctvom finančných prostriedkov EÚ.¹⁹⁰

7. Je potrebné vyvinúť osobitné politiky, aby sa zabránilo úniku mozgov z niektorých regiónov a krajín v rámci EÚ z dôvodu nedostatočných príležitostí pre mladých ľudí a aby sa Európa stala atraktívnejšou, aby sa zabránilo úniku európskych talentov a pracovnej sily do tretích krajín s cieľom predchádzať narúšaniu územnej súdržnosti, najmä pokiaľ ide o oblasti, ktoré trpia akútnou stratou mladých talentov, a to aj prostredníctvom financovania EÚ.¹⁹¹
8. Pre prípad vážnej krízy (napr. zdravotnej krízy, vojny) by mali byť dobre pripravené plány s podrobnými postupmi, ktoré bude možné flexibilne zaviesť, aby sa minimalizoval dosah na našu mládež, jej štúdium, odbornú prípravu, prechod na trh práce a duševnú pohodu.¹⁹²

48. Návrh: Kultúra a výmeny

Cieľ: S cieľom podporiť kultúru výmeny a posilniť európsku identitu a európsku rozmanitosť v rôznych oblastiach by členské štáty s podporou Európskej únie mali.¹⁹³

Opatrenia:

1. Podporovať európske výmeny v rôznych oblastiach, a to fyzicky, ako aj digitálne, vrátane vzdelávacích výmen, twinningu, cestovania a profesijnej mobility (a to aj v prípade učiteľov a miestnych volených politikov). Takéto výmeny by sa mali sprístupniť vo všetkých členských štátoch pre všetkých bez ohľadu na ich vek, úroveň vzdelania, pôvod a finančné prostriedky.¹⁹⁴ S týmto celkovým cieľom by EÚ mala okrem iného posilniť existujúce výmenné programy a programy mobility na úrovni EÚ, ako sú Európsky zbor solidarity, Erasmus+ a DiscoverEU, a zabezpečiť širšiu a rozmanitejšiu účasť na týchto programoch a zväziť aj doplnenie nových prvkov, ako je dodatočný cieľ občianskej služby podporovanej dobrovoľníckou činnosťou (pre Európsky zbor solidarity) a „kultúrne pasy“ (pre DiscoverEU). Miestne a regionálne orgány pod záštitou Výboru regiónov zohrávajú v tejto oblasti kľúčovú úlohu.
2. Podporovať viacjazyčnosť ako most k iným kultúram už od útleho veku. Menšinové a regionálne jazyky si vyžadujú dodatočnú ochranu, so zreteľom na Dohovor Rady Európy o jazykoch menšín a Rámcový dohovor na ochranu národnostných menšín. EÚ by mala zväziť zriadenie inštitúcie na podporu jazykovej rozmanitosti na európskej úrovni. Od základnej školy by malo byť povinné, aby deti dosiahli kompetencie v aktívnom jazyku EÚ, ktorý nie je ich vlastným, až po najvyššiu možnú úroveň. S cieľom

¹⁹⁰ Návrh na doplnenie odporúčania EPO 1 č. 25, na ktoré sa vzťahuje pracovná skupina pre silnejšie hospodárstvo, sociálnu spravodlivosť a pracovné miesta.

¹⁹¹ Odporúčanie EPO4 č. 28. Holandský NPO („Naša vízia kultúry, mládeže a športu“), odporúčanie č. 1. Francúzsky NPO, zmena 6.

¹⁹² Odporúčanie EPO1 č. 6.

¹⁹³ Holandský NPO („Naša vízia kultúry, mládeže a športu“), odporúčanie č. 2.

¹⁹⁴ Odporúčanie EPO1 č. 36. Francúzsky NPO, zmena 6. Belgický NPO, odporúčania č. 2.10 a 2.11. Nemecký NPO, „Vytvorenie väčšieho počtu príležitostí na výmenu pre študentov v Európe“. Holandský NPO („Naša vízia kultúry, mládeže a športu“), odporúčania č. 1 a 3. Taliansky NPO, odporúčanie „Aktíva ako sútok medzi Východom a Západom, podpora kultúrnych výmen a spoločných kultúrnych iniciatív“.

uľahčiť európskym občanom komunikáciu so širšími skupinami ich spoluobčanov a ako faktor európskej súdržnosti sa v cezhraničných oblastiach odporúča výučba jazyka bezprostredne susediacich členských štátov EÚ a členské štáty by mali podporovať výučbu angličtiny na certifikovanej úrovni.¹⁹⁵

3. Vytvárať príležitosti na spoločné využívanie európskych kultúr, zblížovanie ľudí a ich prechod k spoločnej európskej identite, napríklad prostredníctvom podujatí a stretnutí so zapojením všetkých cieľových skupín, ktoré sa konajú na rôznych miestach. Medzi konkrétne príklady patrí usporiadanie Svetových dní umenia¹⁹⁶ na európskej výstave vrátane vzdelávacích podujatí alebo vytvorenie Dňa Európy (9. mája) ako európskeho sviatku pre všetkých občanov EÚ.¹⁹⁷
4. Chrániť európske kultúrne dedičstvo a kultúru¹⁹⁸, a to aj prostredníctvom uznania miestnych a regionálnych kultúrnych a výrobných osobitostí¹⁹⁹, nových iniciatív na jeho ochranu a oslavu, mobilitu na podporu výmeny kultúrneho dedičstva a podpory existujúcich opatrení, ako sú Kreativná Európa, nový európsky Bauhaus, programy sesterských miest a Európske hlavné mestá kultúry v súlade s cieľmi udržateľného rozvoja.
5. Prijať opatrenia na zabezpečenie dostatočnej ochrany pracovníkov v oblasti kultúry na úrovni EÚ, najmä v prípade budúcich kríz, prijatím právneho štatútu na európskej úrovni.

49. Návrh: Šport

Ciel: Šport je kľúčový pre naše spoločnosti – s cieľom obhajovať naše hodnoty, zabezpečiť zdravý život a starnutie, podporovať kultúru výmen a takisto oslavovať rozmanitosť európskeho dedičstva. Z tohto dôvodu by sa členské štáty s podporou Európskej únie mali zamerať na:

Opatrenia:

1. Klásť dôraz na hodnoty, najmä rodovú rovnosť, spravodlivosť a inkluzívnosť, ktoré možno konkrétne prejavíť v športe počas celého vzdelávania.
2. Zvýšiť informovanosť o zdravotných prínosoch športu a fyzickej aktivity.²⁰⁰
3. Zahnúť športové aktivity do výmenných programov a programov mobility na úrovni EÚ.²⁰¹
4. Zlepšiť pozornosť venovanú nielen profesionálnym a komerčným športom, ale aj miestnemu a tradičnému športu ako aspektu európskej kultúrnej rozmanitosti a propagáciu kultúrneho dedičstva a presadzovať podporu neprofesionálneho športu.

¹⁹⁵ Odporúčania EPO1 č. 32 a 38. Holandský NPO („Naša vízia kultúry, mládeže a športu“), odporúčanie č. 3.

¹⁹⁶ Taliansky NPO, odporúčanie o „Európe vo svete“.

¹⁹⁷ Francúzsky NPO, zmena 7. Belgický NPO, odporúčania č. 2.5, 6.1 a 8.7. Taliansky NPO, odporúčanie o „posilnení európskych hodnôt, kultúrnych znakov, ako aj regionálnych špecifik“.

¹⁹⁸ Holandský NPO („Naša vízia kultúry, mládeže a športu“), odporúčanie č. 2.

¹⁹⁹ Taliansky NPO, odporúčanie o „prekonaní výrobného modelu 20. storočia“.

²⁰⁰ Odporúčanie EPO1 č. 29.

²⁰¹ Odporúčanie EPO1 č. 36.

27. 4. 2022

5. Zároveň podporovať predvádzanie európskej identity organizovaním väčšieho počtu športových podujatí v rámci EÚ, vytváraním športových tímov EÚ alebo vystavovaním vlajok alebo symbolov EÚ na európskych športových podujatiach.
6. Viac investovať do komunikačných aktivít, ako je Európsky týždeň športu, aby sa zabezpečilo, že občania z celej EÚ budú môcť spoločne využívať hlavné príležitosti.

27. 4. 2022

SK